Nr. 2. **Jüdische Volksstimme.** I. Jahrgang.

יידישע פאָלקסשטיממע

אָרגאַן פֿיר דיא אינטערעססען דעם יידישען פֿאָלקעס.

ערשיינט אַם .5, .15 אונד .25 יעדעס מאָנאַטס.

פראָנומעראַציאָן.

אים אינלאַנדע:
גאנציאהריג —.8 קראָנען
1/2 יאהריג —.4 „
1/4 יאהריג 2.50 „
אים אויסלאַנדע:
גאַנציאהריג —.10 פראנק
1/2 יאהריג —.5 „
1/4 יאהריג —.3 „
פֿעראיינע, קולטוסגעמיינ-דען אונד קאָרפּאָראַציאָנען אום 1/3 בילליגער.

אננאָנסען ווערדען מיט 50 העללער פער צווייםאל געשפאל-טענע פעטיטצייללע בע-רעכנעט.

ביילאַגען נאַך איבער-איינקאָממען.

בריעפֿע אונד געלדזענ-דונגען זינד צו ריכטען אַן דיא
Redaction der
Jüdischen Volksstimme
Krakau, Grodgasse 62.

מאָטטאָ: פֿאָלקסשטיממע איזט גאָטטעסשטיממע!

קראָקויא, ד' שבט תרנ"ט. | הערויסגעבער אונד רעדאַקטער: י. קרעפּפּעל. | Krakau, 15. Januar 1899.

דיא אַבאָננענטען דער „יידישען פֿאָלקס-שטיממע“ ערהאַלטען דיא אונטער אונזערער רעדאַקציאָן דיעזען מאָנאַט צו ערשיינען בעגיננענדע מאָנאַטסשריפֿט

„יערוזאַלעם“

וועלכע דער יידישען ליטעראַטור אונד בעללעטריסטיק גע-ווידמעט זיין ווירד, **גראַטיס** צוגעשיקקט.

דיעיעניגען אַבאָנענטען, וועלכע דען פראָנו-מעראַציאָנסבעטראַג וועניגסטענס פֿיר איין האַלבעס יאַהר אים פֿאָרהיניין בעצאַהלען, ערהאַלטען דאַז יינגסט ערשיענענע, שאָן אויסגעשטאַטטעטע ווערקכען „יידישע נאַציאָנאַלגעדיכטע“ פֿאָן א. גאָלדפֿאַדען — ענטהאַלטענד מעהרערע יידישע געדיכטע אים זשאַרגאָן, זאַממט איינער פֿאָררעדע פֿאָן ר. א. ברודס — אַלס

גראַטיס־פּראָמיע.

דיא אַרמוטה דער גאַליצ־שען יודען.

יא, דאַז וועטטער דרויססען קאָננען וויר
ניכט מאַכען, אַבער אין אונז קאָננען וויר
גוט וועטטער מאַכען. יעטצט, דאַז האַבע איך
דיר זאַגען וואָללען: מאַך' דוא אין דיר
גוט וועטטער, דאַנן א־זט אַללעס גוט.
(בערטהאָלד אויערבאַך.)

איבער דיא טרויריגע לאַגע דער יודען גאַליציענס ווירד פֿיעל געשריעבען אונד נאָך מעהר געשפּראָכען, שפּעציעלל אין דער לעטצטען צייט. דיא יינגסטען יודענ-פֿערפֿאָלגונגען אין וועסטגאַליציען האַבען דיא אויפֿמערק-זאַמקייט אַללער וועלט אויף דיעזע ארמען געשאָפּפֿע געלענקט, דיא דאַז אונגליקק האַבען, אין דיעזעם „האַלב-אַזיען“ גענאַננטען לאַנדע צו וואָהנען. אַללע צייטונגען ברינגען היעראיבער שפּאַלטענלאַנגע אַרטיקעל, אין וועלכען דיא לאַגע דער גאַליצישען יודען גרויא אויף גרויא, שוואַרץ אויף שוואַרץ געשילדערט ווירד. „ענקעטטען“ אונד פֿערזאַממ-לונגען ווערדען פֿעראַנשטאַלטעט, פֿראַגעבאָגען נאַך אַללען ריכטונגען פֿערזענדעט אונד גוטאַכטען איינגעהאָלט, וויא אונד אויף וועלכער ווייזע דיעזען אָרמסטען אַללער אַרמען, דיעזען אונגליקקליכסטען אַללער אונגליקקליכען, געהאָלפֿען ווערדען קאַנן.

אונד אין דער טהאַט איזט דיא לאַגע דער גאַליצי-שען יודענשאַפֿט טראָסטלאָז, טראָסטלאָזער דענן אַנדערסוואָ, טראָסטלאָזער דענן יע. איזט דאַז לאַנד שאָן אַן אונד פֿיר זיך אַרם אונד געניגענדער ערווערבסקוועללען באַר, האַבען דיא יודען נאָך אויסערדעם איינען ווירטהשאַפֿטליכען קאַמפּף דורכצומאַכען, וויא ער פֿאַסט נירגענדס עקסיסטירט, דענן איהנען ווירד שריטט אויף שריטט יעדער ערווערבסצווייג גענאָממען, יעדער אַסט אויף דעם זיא זיטצען, ווירד דורכגעזאָגט. עס איזט איינע ברוטאַליטאָט, אַבער עס ליעגט סיסטעם דאַרין; סיסטעמאַטיש ווערדען דיא יודען אימער ווייטער פֿערדראָנגט, סיסטעמאַטיש ווירד איהר לעבענסנערוו אונטערבונדען, וועגן ניכט גאַר דורכשניטטען, סיסטעמאַטיש ווירד פֿאָן געוויססען דעמאַגאָגען איינע העטצע געגען זיא בעטריעבען, סיסטעמאַטיש ווירד דיא פּאַראָלע אויסגעגעבען: „קויפֿט ניכט ביי א יודען“.

יאַוואָהל, מאַן מיססטע איין הערץ אויס שטיין האַ-בען, אום זיך דיעזער אַרמען ניכט צו ערבאַרמען. וויר בעגרייפֿען עס גוט, דאַס אונזערען „גראָססען“, דען „ענקע-טע-פּעראַנשטאַלטערן“ עטצ., דאַז הערץ צערבריכט ביים אַנבליקק דיעזער האָהלאייגיגען הונגערליידער, דיא מיט שלאָטטערנדען ביינען, ציטטערנדען האָנדען אונד לעערען מאַגען אומהעראירן, איין טראָקקענעס שטיקק בראָד זוכענד פֿיר זיך אונד איהרע פֿאַמיליען — אַבער מיט דעם דיכטערס וואָרטע מיססען וויר איהנען צורופֿען:

איינעס אַנדערען פיין עמפּפֿינרען,
הייססט ניכט באַרמהערציג זיין;
רעכט באַרמהערציג זיין וויל הייססען:
לינדערן איינעס אַנדערען פיין!

מיט אַקאַדעמישען רעדען אונד אַרטיקעלן, וועגן זיא נאָך זאָ ערגרייפענד זינד, קאַנן דיעזען אַרמען ניכט געהאָלפען ווערדען, איהנען מוסס טהאַטקראֶפטיגסט אונטער דיא אַרמע געגריפפען ווערדען. דאַז ערגעבניסס דער בעראַטהונגען אונד „ענקעטטען" מאַג פיעללייכט איין זעגענברינגענדעס רעזולטאַט פיר דיא צוקונפט ביעטען, היער אַבער טהוט מאָמענטאַנע אונד ראַשע הילפע נאָטה! ווער שנעלל גיבט, גיבט דאָפפעלט!

וויר פערהעהלען אונז קיינעסוועגס, דאַס אויך אונזערע „גראָססען" ניכט אין דער לאַגע זינד, מיט איינעם שלאַגע דיא העררשענדען צושטאֶנדע צו אֶנדערן, דאַס איהנען דיא מאָגליכקייט בענאָממען איזט, דיא יודען גאַליציענס פאָר דעם איהנען אויפגעדרונגענען ווירטהשאַפטליכען אונד פאָליטישען קאַמפף צו שיטצען. „יאַ, דאַז וועטטער דרויססען קאֶננען וויר ניכט מאַכען"; דיא יודען קאֶננען איהרע אייססערען פיינדע ניכט פאָן דער באָדענלאָזיגקייט איהרער פערלייםדונגען איבערצייגען, זיא קאֶננען זיא ניכט צווינגען, פאָן איהרעם האַסס אונד פערפאָלגונגסוואוטה אַבצושטעהען. „דער יודע ווירד פערבראַננט", דאַז איזט איהרע פאַראָלע, פאָן דער זיא ניכט אַבלאַססען וואָללען, וויא דיא ווילדע בעסטיע פאָן איהרער ביימע... „אַבער אין אונז קאֶננען וויר גוט וועטטער מאַכען". דאַ האַט ניעמאַנד עטוואַס צו זאַגען, דאַ קאַנן אונז ניעמאַנד שטאֶרען. אונזערע אַרמען ברידער נאַך מאָגליכקייט אין איהרעם שווערען קאַמפפע אומס דאַזיין צו אונטערשטיטצען, דאַז קאֶננען אונד מיססען וויר טהון. לײדער אַבער איזט דאַז ניכט דער פאַלל.

מאַן מיסספערשטעהע אונז ניכט. אינדעם וויר פאָן אונטערשטיטצונג שפרעכען, פערשטעהען וויר קיינעסוועגס דאַרונטער „אַלמאָזען-געבען". מיט קליינערען אָדער גראָססערען שפענדען פאָן צייט צו צייט, איזט דיעזען אַרמען ניכט געהאָלפען. נאַך אויסברוך דער פאָלקסליידענשאַפט צו גונסטען דעריעניגען, דיא דאַדורך האַב אונד גוט פערלאָרען, איינען אויפרוף אום שפענדענזאַממלונג צו ערלאַססען — דאַמיט גענינגט מאַן זיינער פפליכט ניכט. וויר מיינען איינע גאַנץ אַנדערע, אַבער פיעל ראַציאָנעללערע אונטערשטיטצונג: ביי יידישען געשאֶפטסליי־טען זייגען בעדאַרף צו דעקקען, דען יידישען האַנדווערקערן אונד געווערבעטרייבענדען אַרבייטסגעלעגענהייט צו געבען, דאַמיט זיא אויף עהרענהאַפטער אונד רעדליכער ווייזע איהר בראָד פערדיענען זאָללען!

עס וואָרע הערצליך קאָמיש, ווענן עס ניכט זאָ טרויריג זיין זאָלל: געראַדע דיא מייסטען אונזערער „גראָססען", אום דערענטוויללען דיא אַרמען צו ליידען האַבען — דענן זיא, נור זיא עררעגען דען נייד דער מענגע, וועלכע דאַנן איהרע וואוטה אַן דיא אַרמען אויסלאָססט — ציעהען דען ניכטיידישען געשאֶפטסמאַנן, האַנדווערקער אונד געווערבעטרייבענדען דעם יידישען פאָר, אונד ווענן זיא היע אונד דאַ איינען יודען בעשאֶפטיגען, דאַנן ווירד ער פאָן איהנען אויפס שימפפליכסטע בעהאַנדעלט; זיינע אַרבייט, מאַג זיא נאָך זאָ גוט זיין, ווירד אַלס "żydowska robota", אַלס „יידישע אַרבייט" בעצייכנעט, אַלס אָב איין יודע ניכטס אַנשטאֶנדיגעס פערפערטיגען קאַנן, אַלס אָב דער שוה דעס יידישען שוסטערס, דאַז קלייד דעס יידישען שניידערס ניכט זאָ גוט וואָרע, וויא ווענן עס איין ניכט־יודע אַנגעפערטיגט. איבעראַלל, אויף שריטט אונד טריטט, האָרען וויר פאָן אונזערען פיינדען דען רוף: „קויפט ניכט בייא יודען!" וויר וואָללען ניכט דאַסזעלבע טהון אונד „קויפט ניכט בייא קריסטען" רופען; וויר פעראַבשייען דיעזע אַרט ווירטהשאַפטליכען קאַמפפעס. אַבער „קויפט אויך בייא יודען", דיעזען רוף קאַנן אונז ניעמאַנד איבעל נעהמען, בעשאֶפטיגט יודען בייא אַללען אַרבייטען, דיא איהר צו פערגעבען האַבעט, דענן דיעזע פינדען בייא ניכטיודען ניכט דיא גערינגסטע בעשאֶפטיגונג, פפליכט דער אייגענען גלויבענסגענאָססען איזט עס דאַהער, איהנען אַרבייטסגעלעגענהייט צו געבען. אם אין אנו לנו, מי לנו!

וויר וואָללען היער קיינע נאַמען נעננען, זאָנסט קאֶננטען וויר פיעלע פערזאָנען אַנפיהרען, דיא היער אין לעטצטערער צייט פיעלע הונדערטע גולדען ניכטיידישען האַנדווערקערן צו פערדיענען געגעבען האַבען, וואָהרענד פיעלע יידישע טיכטיגע האַנדווערקער דערזעלבען בראַנשע אַם הונגערטוכע נאַגען — וואָרע עס ניכט איין גאָטט- אונד מענשענגעפאָלליגעס ווערק, אויך דיעזער צו געדענקען אונד איהנען עטוואַס אַרבייט אַבצוטהיילען?!

דאַז עלענד דער גאַליצישען יודענשאַפט האַטטע געוויסס ניכט אין זאָ ערשרעקקענדער ווייזע אום זיך געגריפפען, ווענן אונזערע „גראָססען", אונזערע רייכען, זיך איהרער רעכטצייטיג אַנגענאָממען האַטטען.

אַנקלאַגענד ערטאָנט יעטצט דיא יאַממערפאָללע שטיממע דער יידישען פאָלקסמאַססען. דיעזע אַנקלאַגע איזט אַבער ניכט בלאָס געגען איהרע פערפאָלגער אונד בעדריקקער געריכטעט; איין טהייל דער שולד פאָללט אויף דאַז הויפט דעריעניגען צוריקק, דיא פיר איהרע אַרמען גלויבענסברידער עטוואַס טהון קאֶננטען אונד עס אונטערלאַססען. איהנען רופען וויר צו: לאַססט דיא פאַפיערנען פראָטעסטע, דיא ניכטסזאַגענדען אויפרופע אונד פערזאַממלונגען, דרויססען קאֶננט איהר ניכט וועטטער מאַכען. מאַכט ליעבער אין אייך זעלבסט גוט וועטטער, העלפעט דיעזען אַרמען, דיא אונטער דען אָבוואַלטענדען פערהאָלטניססען זאָפיעל צו ליידען האַבען, דאַנן איזט אַללעס גוט, דאַנן ווירד איהרע ווידערשטאַנדספאָהיגקייט בעדייטענד געשטאָרקט ווערדען, דאַנן ווערדען זיא קראַפט אונד מוטה פינדען, אויסצוהאַררען אים קאַמפפע, ביז גינסטיגערע צייטען איינטרעטען ווערדען.

דער אָסטעררייכיש-אונגאַרישע אויסגלייך אונד דיא יודען.

II.

וויר לעבען יעטצט אים צייטאַלטער דער אָרגאַניזאַ-
ציאָן. דאַז איינצעלנע אינדיווידיאום בעדייטעט הייטע זאָ-
פיעל וויא ניכטס ; דיא אָרגאַניזירטע מאַססע בילדעט
איינע מאַכט. יע שטאָרקער איינע אָרגאַניזאַציאָן איזט,
יע צאַהלרייכער איהרע מיטגליעדער זינד, דעסטאָ ערפאָלג-
רייכער איזט זיא, דעסטאָ מעהר מוסס מיט דערזעלבען
גערעכנעט ווערדען אונד דעסטאָ מעהר פאָללט איהרע בע-
דייטונג אינס געוויכט. „אין דער איינהייט ליעגט דיא
מאַכט“, „מיט פערייניגטען קראָפטען ווירד דאַז שווערסטע
פאָללבראַכט“ — דיעזע אויסשפריכע האַבען זיך ניע בעס-
סער בעוואָהרט אַלס אין אונזערען טאַגען. סאָלידאַרישעס
אונד פערייניגטעס פאָרגעהען פערהילפט דען שוואָכסטען
צו איהרעם רעכטע, דער מאָכטיגסטע מוסס נאַכגעבען,
ווענן ער אַלליין שטעהט.— אויף אַללען געביעטען דעס
אָפפענטליכען לעבענס איזט דאַז וואַהרצונעהמען. דיא אַר-
בייטער בילדען אָרגאַניזאַציאָנען, אום זיך פאָר אויסבייטונג
צו שיטצען ; דיא פאַבריקאַנטען בילדען קאַרטעללע, אום
דער קאָנקורענץ ווירקזאַם ענטגעגענטרעטען צו קאָננען ;
פאָליטישע פאַרטייען שליעססען קאָמפראָמיססע אַב, אום
געמיינזאַם פאָרצוגעהען אונד דעסטאָ ווירקזאַמער איהרען
ציעלען צוצושטרעבען ; גראָססע אונד מאָכטיגע שטאַאטען
פערבינדען זיך דורך אַלליאַנצען, אום איהרע אינטערעססען
מיט מעהר נאַכדרוקק פערטרעטען צו קאָננען ; יאַ, זעלבסט
דאַז מאָכטיגע גראָססבריטאַנניען פערלאָססט יעטצט זיינען
שטאָללענדען איזאָלירוווינקעל אונד בעווירבט זיך אום פער-
בינדעטע.

בייא דען יודען האַט דיעזע ערקעננטניסס ליידער ביז
אין דען יינגסטען טאַגען ניכט פלאַטצגעגריפפען, דיא
פיעל פערשריענע יידישע „סאָלידאַריטאָט“ בעשטעהט קוים
דעם נאַמען נאַך אונד ערסט דער ציאָניזמוס געהט
דאַראַן, דען יודען אַללער לאָנדער אונד וועלטטהיילע איינע
איינהייטליכע אָרגאַניזאַציאָן צו שאַפפען. שפעציעלל דיא
יודען דער אָסטעררייכיש-אונגאַרישען מאָנאַרכיע זינד גאַנץ
אונד גאַר ניכט אָרגאַניזירט, איהנען פעהלט עס ביזהער
אַן איין געמיינזאַמעס אָרגאַן, דאַז אים נאַמען אַללער נאַך
אינגען וויא נאַך אויססען איהרע אינטערעססען פערטרעטען
זאָלל. דיא יודען איינעס יעדען קראָנלאַנדעס בילדען איינען
טהייל פיר זיך, דיא יודען וויענס האַבען דיא „אוניאָן“, דען
„פאָליטישען פאָלקספעראיין“, דיא יודען באָהמענס איהרען
„צענטראַלפעראיין“, דיא יודען מאָהרענס איהרע „לאַנדעס-
אָרגאַניזאַציאָן“, דיא גאַליצישען יודען האַבען ניכטס,
דיא יודען אונגאַרנס זינד געשפאַלטען אין אָרטהאָדאָקסע,
נעאָלאָגע אונד „שטאַטוס-קוואָ“-געמיינדען, עטצ. עטצ. ערסט
אין יינגסטער צייט בעגאַננען דיא אָסטעררייכישען יודען,
זיך איינע געמיינזאַמע אָרגאַניזאַציאָן צו שאַפפען, דערען
ערסטעס קינד דער זאָעבען אינס לעבען געטרעטענע „אַלל-
געמיינע אָסטעררייכיש-איזראַעליטישע בונד“ איזט. פרייליך
בלייבט אַבצוואַרטען, אָב דיעזעס קינד אויך לעבענס-
פאָהיג זיין ווירד.

איין עווענטועללעס ניכטצושטאַנדעקאָממען דעס אויס-
גלייכעס קאָננטע אַלזאָ אין דיעזער בעציעהונג דען יודען
דער מאָנאַרכיע ניכט פיעל שאַדען. איינע גראָססערע צער-
שפליטטערונג, אַלס זיא יעטצט איזט, קאָננטע קוים פלאַטצ-
גרייפען. איבערהויפט בעציגליך דער יודען אונגאַרנס. דיא
אונגאַרישען יודען זינד פאָן דען יודען דער
איבריגען מאָנאַרכיע זאָ גרונדפערשיעדען אין כאַראַקטער,
לעבענסגעוואָהנהייטען אונד פאָליטישער אַנשויאונג, דאַס
שווערליך יעמאַלס איין געמיינזאַמעס צוזאַממענווירקען צו
ערוואַרטען איזט, דער אונגאַרישע יודע בעגעגנעט שפע-
ציעלל דעם פאָלנישען יודען מיט מעהר מיסטרויען אונד
געריננשאָטצונג אַלס דער דייטשע יודע. בלאָס פאָן יענער
גראָססען, מאָכטיגען בעוועגונג, דיא אַללע געגענזאָטצע
אונטער דען יודען פערווישט אונד אַללע מיינונגספער-
שיעדענהייטען אויסגלייכט, דעם ציאָניזמוס, איזט צו
ערוואַרטען, דאַס זיא דיא יודען אונגאַרנס צור געמיינזאַמען
מיטווירקונג אַן דער וויעדערבעלעבונג דער יידישען נאַציאָן
העראַנציעהען ווירדע. אַבער דיעזע בעוועגונג לאָססט זיך
בעקאַננטערמאַססען פאָן גרענצפפאָהלען וועניג שטאָרען,
אונד דאַז צושטאַנדעקאָממען אָדער ניכט צושטאַנדעקאָממען
דעס צאָלל- אונד האַנדעלסבינדניססעס צווישען אָסטעררייך
אונד אונגאַרן איזט פיר דען ציאָניזמוס ניכט פאָן בעלאַנג.

אַנדערס שטעהט דיא זאַכע פרייליך אין דער אָסטער-
רייכישען רייכסהאָלפטע זעלבסט. וואָהל האַבען אויך היער
דיא יודען קיינע איינהייטליכע אָרגאַניזאַציאָן, וויא בערייטס
אויסגעפיהרט ; עס איזט יעדאָך ניכט אויסגעשלאָססען,
דאַס איינע זאָלכע צושטאַנדעקאָממען קאָננטע. דיא יודענ-
עקסצעססע אין גאַליציען אים פערגאַנגענען זאָממער האַבען
יאַ דיא וויענער „אוניאָן“ אונד דען באָהמישען „צענטראַלפער-
איין“ פעראַנלאַססט, זיך מיט דער לאַגע דיעזער גלויבענס-
גענאָססען איינגעהענד צו בעפאַססען — דאַז געמיינזאַמע
אינטערעססע איזט אַלזאָ בערייטס וואַך געוואָרדען, וואַרום
זאָלל נון ניכט צו ערוואַרטען זיין, דאַס דיא אונאומ-
גאָנגליכע נאָטהווענדיגקייט איינער איינהייטליכען אָרגאַני-
זאַציאָן אַללען קלאַר אונד איינע זאָלכע געשאַפפען ווערדען
ווירדע ? — אונד אים גרונדע גענאָממען ווירדען דיא
יודען אָסטעררייכס, איינהייטליך אויף געזונדער באַזיס
אָרגאַניזירט, דאָך איינען פאַקטאָר בילדען, מיט דעם מאַן
ווירד רעכנען מיססען אונד דער דיא אינטערעססען דער
יודען רעכט ווירקזאַם פערטרעטען קאָננען ווירד. קאָממט
גין דער אויסגלייך ניכט צושטאַנדע אונד ווירד דיא זאָגע-
נאַננטע „לאָנדעראויטאָנאָמיע“ ערווייטערט, דאַנן איזט אַן
איינע איינהייטליכע אָרגאַניזאַציאָן ניכט מעהר צו דענקען,
דיא רייבונגען, דיא צווישען דען איינצעלנען אויטאָנאָמען
קראָנלאָנדערן געוויסס זיך געלטענד מאַכען ווירדען,
ווערדען עס שאָן פערהינדערן, דאַס זיך דיא יודען דער-

זעלבען צו איינעם גראססען גאנצען ארגאניזירען, דא זיא געפאהר לויפען, אלס לאנדעספערראטהער פערדאכטיגט צו ווערדען.

וויא ווירד עס דאנן אבער אין דען איינצעלנען קראנלאנדערן אויסזעהען? ווערדען דיא יודען דארט אויך אהנעהין איינען פאליטישען פאקטאר בילדען אונד דיא ארגאניזאציאן מיט דען איבריגען יודען דער מאנארכיע ניכט זא זעהר נאטהיג האבען, אדער ווירד דאז געגענטהייל דער פאלל זיין? — מיט דיעזער פראגע וואללען וויר אונז אים נאכסטען ארטיקעל בעפאססען.

בריעפע אויס בערלין.

דער זיעג דער פארטשריטטלער בייא דען יינגסטען וואהלען אין דיא געמיינדערעפרעזענטאנץ בראכטע דיא פראגע דעס זאננטאגסגאטטעסדיענסטעס וויעדער אויפס טאפעט. אונזערע פארטשריטטלער געהען הייטע ניכט מעהר זא וויט, וויא איהרע פארגאנגער אונד וועגוויזער, זיא וואללען ניכט דען זאמסטאג „אבשאפפען" אונד אן דעססען שטעללע דען זאננטאג אלס רוהעטאג איינזעטצען, זיא בעגניגען זיך מיט דעם „בעשיידענען" פערלאנגען, דאס אויך אם זאננטאג אין דען טעמפעלן, אדער אין איינעם צו ערריכטענדען טעמפעל, איין גאטטעסדיענסט מיט פרעדיגט שטאטטפינדען זאלל, פיר דיעיעניגען, דיא אם זאמסטאג דורך בערופסגעשאפטע פערהינדערט זינד, אם גאטטעסדיענסטע טהיילצונעהמען. דיא קאנזערוואטיווע קולטוסגעמיינדע־רעפרעזענטאנץ איזט אים פאריגען יאהרע איבער איין דיעסבעציגליכעס, מיט איבער 5000 אונטערשריפטען פערזעהענעס געזוך צור טאגעסארדנונג איבערגעגאנגען; דיא פארטשריטטלער שלוגען לארם אונד שריען צעטער אונד מארדיא איבער דיעזע אנאכראניסטישען (ניכט צייטגעמאססע) אנשויאונגען דער רעפרעזענטאנץ־מאיאריטאט אונד דראהטען, בייא דען נאכסטען וואהלען ראכע היעפיר צו נעהמען. וועגן זיך נון איהרע דראהונגען ערפיללט האבען אונד בייא דען וואהלען דיא קאנזערוואטיווען קאנדידאטען דורכפיעלען — זא ארגומענטירען זיא יעטצט — דאז ליעפערטע דען בעוויז, דאס דיא בערלינער יודען איינען „שבת־שני של־גליות", איינען „אויך־גאטטעסדיענסט" אם זאננטאג ווינשען אונד עס נון זאכע דער געמיינדערעפרעזענטאנץ איזט, דיעזען יעדענפאללס פראממען וואונש אין ערפיללונג צו ברינגען. דאז ווארטכען „א ו י ך", דאז היער אנגעוועגדעט ווירד, איזט קאסטליך, עס עראיננערט אן דען גייסטרייכען אויסשפרוך אונזערעס וואקקערען געזיננונגסגענאססען מאקס נארדויא פאם „אויך־יודענטהום"; וויר דירפען אונז אבער דארום נאך קיינע גרויען האארע וואכסען לאססען, דיא „פארטשריטטלער" ווערדען איממער בעשיידענער, פריהער וואר דיא אבשאפפונג דעס זאמסטאגס צו גונסטען דעס זאננטאגס איהרע פאראלע, יעטצט בעגניגען זיא זיך מיט דעם אויך־גאטטעסדיענסט; פריהער וואללטען זיא „א ו י ך ־ ק ר י ס ט ע ן" זיין, יעטצט „א ו י ך ־ י ו ד ע ן" — פיעללייכט ווערדען זיא גאר באלד אויך אויף דאז ווארטכען „אויך" פערציכטען אונד פאללע אונד גאנצע יודען ווערדען. עס איזט זאכע דער ציאניסטען דייטשלאנדס דאפיר צו זארגען, דאס דיעזען לייטען באלד איין ליכט אויפגעהע, דאס זיא איינזעהען, דאס דאז יודענטהום יעטצט גאניץ אנדערע שמערצען האט אונד גאניץ אנדערע דינגע בענאטהיגט, אלס איינען אויך־גאטטעסדיענסט אם זאננטאג.

וויט צו געהען ברויכט מאן היעבייא אללערדינגס ניכט. אין דער נאכסטען נאהע שאן קאנן מאן קלאר זעהען, דאס זעלבסט דיא יודען דייטשלאנדס ניכט אויף ראזען געבעטטעט זינד. דיא פראזע פאן דעם ניעדערגאנגע דעס אנטיסעמיטיזמוס, מיט דער זיך אונזערע פארטשריטטלער טראסטען, צערפאללט אין ניכטס בייא נאהערער בעטראכטונג: אויף שריטט אונד טריטט, בייא דען ניעדריגסטען וויא בייא דען האכסטען בעהארדען שטאססט מאן אויף רענזעלבען; ער שיינט דען דייטשען אינס בלוט אונד מארק איבערגעגאנגען ווארדען צו זיין, דאז זייא דער איינציגע גרונד, דאס ער זיך אפפענטליך ניכט מעהר בעטהאטיגט, דענן עס האט עס ניכט מעהר נאטהיג.

אים שטאדטפעראָרדנעטען־קאללעגיאום קאם דיעזער טאגע דיא אנגעלעגענהייט צור שפראכע, דאס אין פיעלען פריוואטשולען יידישען קינדערן דיא אויפנאהמע פערווייגערט ווירד. נאך לאנגערער דעבאטטע ווארדע איין בעשלוסס געפאססט, אין וועלכעם דער מאגיסטראט בעאויפטראגט ווירד, אללע איהם צו געבאטע שטעהענדען מיטטעל צו אונטערנעהמען, אום דיעזעם איבעל אבצוהעלפען. דיעזער בעשלוסס עראיננערט אונז לעבהאפט אן דען פראטעסטפערזאממלונגען דער וויענער יודען, אלס דארט אויף איינעם שלייכוועגע דיא קאנפעססיאנעללע שולע איינגעפיהרט ווארדע; דיא פראטעסטע ווארדען ניכט בעאכטעט אונד דיא אונגעזעטצליכקייט בעשטעהט וויטער אין קראפט. דאסזעלבע דירפטע וואהרשיינליך אויך אין בערלין דער פאלל זיין, זאלאנגע ניכט ענערגישער פארגעגאנגען ווערדען ווירד, דאס נאמליך דעראַרטיגען פריוואטשולען דיא קאנצעססיאן ענטצאגען ווערדען זאללטע.

ביסמארק'ס גייסט שיינט וויעדער פרייססען צו בעהערשען; וועניגסטענס ווערדען דיא אויסווייזונגען אסטערריישישער אנגעהאריגער מיט עבענדערזעלבען ריקקזיכטסלאזיגקייט פארגענאממען, וויא זיינערצייט אונטער ביסמארק. דיא רעגיערונג מאטיווירט דיעזע אויסווייזונגען מיט דעם הינווייזע דארויף, דאס אויס אסטעררייך סלאווישע עלעמענטע דייטשלאנד איבערפלוטהען אונד סלאוויזירען. יא, אומס הימעלס וויללען, ווארום ווערדען אבער אויך יודען אויסגעוויזען, דיעזעלבען יודען, וועלכע אין דען סלאווישען לאנדערן אסטעררייכס אלס גערמאניזירענדעס עלעמענט פערשריען ווערדען? וויל זיא עבען יודען זינד! לויטעט קורץ אונד בינדיג דיא אנטווארט, וועניגסטענס ווארדע אונלאנגסט איינע זאלכע זייטענס דעס פרייססישען מיניסטערס דעס אינגערן, ר ע ק ק ע, איינעם יידישען רעזערווע־אפפיציער ערטהיילט. דערזעלבע ווילטע אין שלעזיען אונד ערהיעלט פלאטצליך איינען אויסווייזונגסבעפעהל. ער וועגדעטע זיך אן דאז אסטערריישישע קריעגסמיניסטעריאום מיט דעם ערזוכען, איינע עהרענראטהליכע אונטערזוכונג געגען איהן איינצולייטען, וואס אויך גלייך געשאה. נאטירליך ערגאב דיעזעלבע דיא פאללסטע אונבעשאלטענהייט דעס אפפיציערס אונד דערזעלבע בעגאב זיך מיט איינער עמפפעהלונג דעס אסטערריישישעאונגארישען באטשאפטערס צום מיניסטער דעס אינגערן, אום איהם דען זאכפערהאלט דארצולעגען. דערזעלבע וואר צוערסט אונגעמיין ערשטוינט איבער דיעזעס פארגעהען, שיען אבער דען קערן דער זאכע ערראטהען צו האבען אונד פראגטע דען אפפיציער: „וועלכער קאנפעססיאן זינד זיא?" — „דער מאזאאישען". — „א, דאז ערקלארט אללעס", מיינטע דער מיניסטער. דיא אויסווייזונג ווארדע שליעסליך ריקקגאנגיג געמאכט.

זא ווערדען אלזא דיא יודען מיט דען סלאווען אין איינען טאפף געווארפען: פיעללייכט ווארע עס דאך בעססער, דיא אנזיכט דער ציאניסטען צו אקצעפטירען, דאס דיא יודען איינע נאציאן פיר זיך זעלבסט זינד. זיא ווירדען דאנן ניכט מעהר פיר סלאווען געהאלטען ווערדען. יא, אונזערע ציאניסטישען געזיננונגסגענאססען האבען איינע גראססע אויפגאבע, אום דען יודען דייטשלאנדס דיא אויגען צו אפפנען, דאמיט זיא קלאר זעהען, ווא זיא שטעהען.

אין ב ע ר ל י ן פאנדען קירצליך מעהרערע קאנפערענצען אונד גענעראלפערזאממלונגען שטאטט. דיא ציאניסטישע פעראייניגונג דייטשלאנדס היעלט דאזעלבסט איהרע קאנפערענץ אב. אם 27. אונד 28. ד. מ. פאנד דער ערסטע טאג דעס „פערבאנדעס יידישער לעהרערפעראיינע אין דייטשלאנד", אם 29. דיא גענעראלפערזאממלונג דעס פעראיינעס פיר יידישע געשיכטע אונד ליטעראטור שטאטט.

זאעבען איזט דאז שטאטיסטישע יאהרבוך דער שטאדט בערלין פרא 1896 ערשיענען. דעמזעלבען ענטנעהמען וויר, דאס אויך אין דיעזעם יאהרע דיא צאהל דער יידישען געבורטען אבגענאממען האט.

אים יאַהרע 1895 צאָהלטע מאַן 1519 יידישע געבורטען, 1896 בלאָס 1438; הינגעגען האַבען דיא מישעהען צוגענאָממען, 1895: 271, 1896: 294. אויך דיא צאַהל דער אונעהעליכען קינדער איזט געשטיעגען, 1895: 79, 1893: 90. אים גאַנצען גאַב עס אים יאַהרע 1896 אין בערלין 13349 יידישע עהעפּאַארע אונד 1587 מישפּאַארע. דיעזע דאַטען, וועלכע דיא אינטעלעקטועללע רעשפּעקטיווע דיא מאַטעריעללע לאַגע דער יודען בערלינס אין ניכט בעזאָנדערס גינסטיגעם ליכטע צייגען, זינד יעדענפֿאַללס געאייגנעטער, אונזערע געמיינדעפֿאָרשטעהער צום נאַכדענקען אַנצורעגען, אַלס דיא פֿראַגע דעס „אויך"־גאָטטעסדיענסטעס אַם זאָננטאַג.

בערלין, דר. י א ק אָ ב אָ ו ו ס ק י.

בריעף אויס גריעכענלאַנד.

דער גייסטרייכע סאַפֿיר ווארדע איינמאַל אום זיין אורטהייל איבער מייערבעער׳ס „הוגענאָטטען" בעפֿראַגט. זיינע אנטוואָרט לויטעטע: „דער קאַטהאָליק אונד דער פּראָטעסטאַנט שלאַגען זיך אונד דער יודע מאַכט איהנען היעצו דיא מוזיק". דיעזעלבען וואָרטע, אַבער איין וועניג אומגעאָנדערט, לאַססען זיך אויך אויף דיא יודען גריעכענלאַנדס אַנווענדען: „דער גריעכע אונד דער טירקע שלאַגען זיך אונד דער יודע קריעגט דיא שלאָגע". דענן טהאַטזאָכליך זינד פֿאָם יינגסטען גריעכיש־טירקישען קריעגע דיא יודען גריעכענלאַנדס אַם האָרטעסטען בעטראָפֿפֿען וואָרדען. צו שוואַך, אַן דען זיעגרייכען טירקען זיך דאַז מיטהכען צו קיהלען, לאַססען דיא גריעכען דיא אַרמען יודען דיא גאַנצע וואוכט איהרעס אונמוטהעס פֿיהלען, שפּעציעלל דיא יודען טהעססאַליענס האַבען אונערהאָרטעס אויסצושטעהען.

דער יודענהאַסס וואַר זייט יעהער איין קעננבאַרעס מערקמאַל דער גריעכען. אין דיעזעם קליינען לאָנדכען, וואָ קוים איינינע טויזענד יודען זיך בעפֿינדען, וואַרען יודענפֿערפֿאָלגונגען זייט יעהער אויף דער טאַגעסאָרדנונג. אין ערינערונג אַללער זינד דיא יודענקסצעססע אין ק אָ ר פֿ ו, וועלכע צור אויסוואַנדערונג פֿאַסט דער האָלפֿטע דער דיעזע אינזעל בעוואָהנענדען יודען פֿיהרטע. אַלס דיא גריעכען, דיא איבערהויפּט נירגענדס דען יודען ליידען קאָננען אונד אויך אין אַנדערען לאָנדערן, וויא אין רומאָניען, קליינאַזיען עטצ. אימער אַן דער שפּיטצע דער יודענפֿערפֿאָלגער שטעהען, וואַהרגענאָממען האַבען, דאַס דיא יודענקסצעססע איהנען גאַר ניכטס שאַדעטען, דענן זעלבסט דאַז פֿערבאָט געגען דיא קאָרפֿוער אתרוגים ווארדע פֿאָן דען אתרוגים־האָנדלערן ניכט שטרענגע בעפֿאָלגט, דאַ וואוכס איהנען ערסט רעכט דער קאַמם אונד דער יודע וואַרד צום פּריגעלקנאַבען, מיט דעם מאַן אַללעס צו טהון זיך ערלויבטע. אַלס נון דער גריעכיש־טירקישע קריעג אויסבראַך אונד דיא גריעכען איינע טיכטיגע פּאָרציאָן שלאָגע בעקאָממען האַבען, דאַ קעהרטע זיך איהרע וואוטה געגען דען „וינדענבאָק" אַללער פֿאָלקער, דען יודען. איהם וואָללען זיא הייממצאַהלען, וואַס זיא פֿאָן רען טירקען געקריעגט האַבען. וואָהרענד דעס קריעגעס אָקקופּירטען בעקאַננטליך דיא טירקישען טרופּפּען דיא פּראָווינץ טהעססאַליען, דיא גריעכישען בעוואָהנער דערזעלבען פֿלאָהען פֿאָר דעם טירקישען ערבפֿיינדע, דעמזעלבען האַב אונד גוט איבערלאַססענד. בלאָס דיא יודען פֿערבליעבען אים לאַנדע, אויף דען גראָססמוטה אונד דער דיסציפּלין דער טירקישען טרופּפּען רעכנענד, אונד זיא ווארדען אויך ניכט געטיישט, דענן דיא טירקען טהאַטען איהנען ניכטס באָזעס; הינגעגען דאַז פֿאָן דען גריעכען צוריקקגעלאַססענע פֿערמאָגען ווארדע נאַטירליך אַלס הערךענלאָזעס גוט בעשלאַגנאַהמט. דאַז אָרגערט נון דיא גריעכען, וועלכע דאַנק דעם איינגרייפֿען דער מאָכטע וויעדער הערךען אים לאַנדע זינד אונד זיא קלאַגען דיא יודען אַן, וואָהרענד דעס קריעגעס קריסטליכע הייזער געפּלינדערט צו האַבען. ווער ניכט צו יענער צייט דאַז לאַנד פֿערליעסס, ווירד נון דורך פֿאַלשע צייגען אַנגעקלאַגט, געפּלינדערט אונד געריבט צו האַבען. דיא געריכטע שענקען דיעזען אממענמאָרכען פֿאָללען גלויבען, דאַ דיא ריכטער זעלבסט גראָססע יודענפֿיינדע זינד, אונד דיא אונשולדיגען יודען ווערדען עמפּפֿינדליך אונד שטרענגע בעשטראַפֿט. דיא האַלטונג דער געריכטע מאַג דורך פֿאָלגענדען אויסשפּרוך איינעס שטאַאַטסאַנוואַלטעס איללוסטרירט ווערדען. דערזעלבע זאַגטע בייא איינעם פּראָצעססע: „5000 יידישע פֿרייוויללינגע וואַרען דען טירקישען טרופּפּען געפֿאָלגט אונד האַבען טהעססאַליען איבערשוועממט: זיכערליך ניכט אויס פּאַטריאָטיזמוס אָדער אויס קריעגסרוהם צו ערךייכען, זאָנדערן בלאָס אום פּלינדערן צו קאָננען."

אַבער ניכט בלאָס אין טהעססאַליען, זאָנדערן אים גאַנצען לאַנדע, וואָ זיך נור יודען בעפֿינדען, זינד זיא דען אָרגסטען שיקאַנען אויסגעזעטצט. זעלבסט אין דער הויפּטשטאַדט אַ ט ה ע ן זינד יודענעקסצעססע ניכט זעלטען אונד ווערדען צומייסט פֿאָן דער פּאָליצייא אַנגעשטיפֿטעט. קירצליך איזט היער איין קריסטליכעס מאָדכען, דאַז בייא קריסטען דיענטע אונד מיט דערען בעהאַנדלונג אונצופֿריעדען וואַר, מיט איינעם יידישען הויזירער דורכגעגאַנגען. נאַטירליך ווארדע גלייך דאַז בלוטמאָרכען אויפֿגעוואָרמט, דיא פּאָליצייא האַלף נאַך קראָפֿטען אייפֿריג מיט אונד וויר האָטטען באַלד איין צווייטעס קאָרפֿו ערלעבט. אונטער דען יודען אַטהענס הערשטע גראָססער שרעקקען אונד דיא סיטואַציאָן שיען זעהר געפֿאַהרדראָהענד, אַלס דיא דורכגעגאַנגענען גליקקליכערוויזע אויסגעפֿאָרשט אונד פֿערהאַפֿטעט ווארדען.

פֿאָר געריכט געשטעללט, ערקלאָרטע דאַז מאָדכען, צום יודענטהום איבערטרעטען אונד דען יידישען הויזירער הייראַטהען צו וואָללען. ביידע ווארדען פֿרייגעשפּראָכען. דיא פּאָליצייא בענאַהם זיך בייא דער גאַנצען אַפֿפֿאָרע אין איינער זאָלכען וויזע, דאַס זעלבסט דיא גריעכישען צייטונגען עקסעמפּלאַרישע בעשטראַפֿונג דערזעלבען פֿערלאַנגטען.

עס איזט זעלבסטפֿערשטאָנדליך, דאַס דיא מאַטעריעללע לאַגע דער יודען גריעכענלאַנדס אונטער דיעזען פֿערפֿאָלגונגען שטאַרק ליידעט אונד ווערדען פֿיעלע באַלד צום וואַנדערשטאַב גרייפֿען מיססען, ווענן ניכט גינסטיגערע פֿערהאָלטניססע פּלאַטצגרייפֿען ווערדען.

אַטהען, אים יאַנואַר 1899. מ. בנימאָוויטש.

איין נייעס ציון?!

דאַז יידישע פֿאָלק גלייכט אין גאַר מאַנכער בעציעהונג איינעם וואַיזענקינדע. דאַז פֿאַטער־ אונד מוטטערלאָזע קינד האַט פֿיעלע פֿאָטער אונד פֿיעלע מיטטער, יעדער נימםט זיך זיינער אַן, יעדער בערופֿענע אָדער אונבערופֿענע ערטהיילט איהם בעפֿעהלע, וואַס דעם איינען ענטשפּריכט, ערךעגט דען צאָרן דער אַנדערען — דאַז קינד קאַנן עס ביים בעסטען וויללען זיינען פֿיעלען פּראָטעקטאָרען ניכט רעכט מאַכען.

דאַסזעלבע גילט אויך פֿאָם י ו ד ע נ ט ה ו ם. זאָלאַנגע וויר ניכט איין אייגענעס פֿאַטערלאַנד, איינע אייגענע מוטטערשפּראַכע בעזיטצען, האַבען וויר פֿיעל פֿאַטערלאָנדער אונד מוטטערשפּראַכען; נאַטירליך קאָננען אויך וויר עס אונזערן פֿיעלען פֿאָטערן אונד מיטטערן ניכט רעכט מאַכען. שולד דאַראַן טראַגען דיא יודען זעלבסט. יעדעס לאַנד, אין וועלכעם זיא פֿיר קורצע צייט רוהע פֿאַנדען, האַבען זיא גלייך אַלס נייעס „ציון", אַלס נייעס „ירושלים" בעצייכנעט. זיא האַבען זיך אַלזאָ זעלבסט פֿאַטערלאַנדסלאָז געמאַכט. דאַסזעלבע גילט אויך פֿאָן דער שפּראַכע. דעסהאַלב גלויבט יעדער שטיעפֿפֿאַטער, זיא נאָך וויללקיר בעהאַנדעלן צו קאָננען; דעסהאַלב האַטטע דאַז יידישע פֿאָלק זאָ פֿיעל אויסצושטעהען.

נון זאָלל עס אַנדערס ווערדען. וויר וואָללען ניכט מעהר פֿאַטערלאַנדסלאָז זיין. וויר וואָללען ניכט מעהר זאָפֿיעלע שטיעפֿפֿאָטער אונד שטיעפֿמיטטער האַבען, וויר האַבען דיעזעס שטיעפֿקינדערליכע לעבען זאַטט געגוג. אַבער זיעהע דאַ, נאָך גיבט עס יודען, יידישע רעפּראָזענטאַנטען, דיא וויטער אַלס „וואַיזענקינדער" לעבען וואָללען... אין אַמעריקאַ פֿאַנד נאָמליך קירצליך איינע פֿערזאַממלונג דעס אַמעריקאַניש־יידישען געמיינדעבונדעס שטאַטט. דערזעלבע פֿאַססטע פֿאָלגענדע רעזאָלוציאָן;

„וויר זינד אונאבאָנדערליכע געגנער דעם פּאָליטישען ציאָניזמוס. דיא יודען זינד קיינע נאַציאָן, זאָנדערן איינע רעלי-גיאָזע געמיינשאַפט. ציון וואר איין קאָסטבארעס בעזיטצטהום דער פערגאַנגענהייט — דיא איינסטיגע היימאטה אונזערעס גלויבענס — וואָ אונזערע פּראָפעטען איהרע וועלטבעצווינגענ-דען געדאַנקען אויסשפּראַכען אונד אונזערע פּסאלמיסטען איהרע וועלטענטציקקענדען הימנען זאַנגען. אלס זאָלכעס איזט עס איינע הייליגע עראיננערונג, אבער קיינע האָפּפנונג פיר דיא צו-קונפט. אַמעריקא איזט אונזער ציון! היער אין דער היימאטה דער רעליגיאָנספרייהייט האבען וויר מיטבעגרינדען העלפען דיעזעס נייע ציון, דעססען קיימע שאָן איס אלטען לאַגען. דיא מיססיאָן דעס יודענטהומס איזט איינע גייסטיגע, קיינע פּאָליטישע. איהר צוועקק איזט ניכט, איינען שטאַאט צו גרינדען, זאָנדערן פיעלמעהר דיא וואהרהייטען דער רעליגיאָן אונד דער הומאַניטאַט דורך דיא גאַנצע וועלט צו פערברייטען.“

דיא ביבעל שרייבט פאָר, דעניעניגען יידישען קנעכט, דער נאַך אבלויף זיינער 6 דיענסטיאהרע ניכט פרייא ווערדען וויל, אָפּפענטליך דאז אָהר דורכצובאָהרען. וועלכע שטראָפע געביהרט דיעזען מאַננערן, דיא וויטער אלס שטיעפקינדער לעבען וואָללען? אין אנדערען לאָנדערן האבען דיא אנטיסעמיטען דיעזע שטראָפע פאָללבראכט; וויר ווינשען עס ניכט, דאס דאסזעלבע אויך אין אמעריקא געשעהען זאָלל; וויר וואָללען זיא בלאָס אין דען יידישען בלאָטטערן אַן דען פּראַנגער שטעללען, פיעללייכט געניגט איהנען דאז אונד זיא קאָממען צור איינזיכט.

נעוויאָרק, מ. דאַבנער.

דיא דרייפוס-אַפּאַרע.

דיא דרייפוס-אַפּפּאַרע האט דיעזע וואָכע איינע איבער-ראַשענדע ווענדונג גענאָממען. דיא רעגיערונג וואָלצטע פאָן זיך דיא שולד אַב, אלס אַב זיא דעם קאַססאַציאָנסהאָפע שוויעריגקייטען מאכע, אינדעם דער יוסטיצמיניסטער לעברעה דען קאַססאַציאָנסהאָף אויפפאָרדערטע, מיט דער אונטערזוכונג ראַשער פאָרטצושרייטען. הינגעגען האַט דער פּראָזידענט דער ציווילקאממער דעס קאַססאַציאָנסהאָפעס, קעסנאַי דע בעאַדעפאָר, זיינע דעמיססיאָן געגעבען, אנגעבליך אויס דעם גרונדע, וויל דער קאַססאַציאָנסהאָף דיא אונטערזוכונג אין איינזייטיגער וויזע געפיהרט האבען זאָלל אונד צוואר צו גונסטען דרייפוס. דיא דעמיססיאָן אונד דיא ערקלאָרונג דעס פּראָזידענטען האט בעגרייפליכערוויזע גראָססעס אויפזעהען עררעגט אונד דיא דרייפוספיינדע בעגאַננען דיעזעלבע פיר איהרע צוועקקע צו פערווערטהען. דיא רעגיערונג טראַט יעדאָך דיעזער ערקלאָרונג ענטשיעדען ענטגעגען אונד דער יוסטיצמיניסטער גאַב בעקאננט, אין דער קאַממער איבער דיא גאַנצע אַפּפאַרע געגויע אויפקלאָרונגען צו געבען.— דיא קאַממער וואורדע אַם 10. ד. מ. עראָפּפנעט. פאָן פערשיעדענען זייטען ווורדען דיעזע פאָרגאָנגע דורך אינטערפעללאַציאָנען צור שפּראַכע געבראַכט. מאַן איזט אויף דיא אַנטוואָרט דעס מיניסטערס זעהר געשפּאַננט.

פאָן מאַססגעבענדער זייטע וואורדע ערקלאָרט, דאס דאַז פערברייטעטע געריכט, אלס אַב איס זאָגענאַננטען „געהיימען דאָססיער“ (אַקטענבינדעל) זיך בריעפע פאָן קאַיזער ווילהעלם בעפינדען, פאַללשטאָנדיג אויס דער לופט געגריפפען זייא. עס בעפינדען זיך דאָרט וועדער עכטע נאָך געפאָלשטע בריעפע דעס דייטשען קאַיזערס.

פאַריזער בלאָטטער בראַכטען דיא נאַכריכט, דאס דרייפוס אַן דער רוהר בעדענקליך ערקראַנקט זייא. פאָן אַנדרער זייטע ווירד דיעזעס ווידערשפּראָכען.

דרייפוס ווארדע בעררייטס פאָן איינעם נאָך דער טייפעלסאינזעל דעלעגירטען בעאַמטען פערהאָרט. זיינע אויסזאַגע איזט בעררייטס דער רעגיערונג טעלעגראַפיש מיטגעטהיילט וואָרדען. ער שטעללטע עס ענטשיעדען אין אַבּרעדע, יעמאַלס איין געשטאָנדניסס אַבגעלעגט צו האבען. דרייפוס פערזיכערטע אויך, ער זייא שטעטס איבערצייגט געוועזען, דאס זיינע אונשולד בינען איינינגען יאהרען אַן דען טאַג קאָממען ווערדע.

דער קאַססאַציאָנסהאָף זעטצט דיא פריפונג דער געהיימען אַקטען פאָרט. דיא אונטערזוכונג דירפטע באַלד אַבגעשלאָססען ווערדען.

פּאָליטישע רונדשויא.

דער רייכסראַטה טריטט אַם 17. ד. מ. וויעדער צו-זאַממען. צור פערהאַנדלונג געלאַנגען צונאַכסט איינינע וואהל-בעשטאָטיגונגען, דאַנן דיא רעגיערונגספאָרלאַגען איבער דיא פערהאָנגונג דעס אויסנאַהמסצושטאַנדעס איבער וועסטגאַליציען אונד היערויף וויעדער איינינע מיניסטעראַנקלאַגען. דיא אָב-שטרוקציאָן ווירד אַלזאָ וויטער פאָרטגעזעטצט.

— נאַכדעם דיא פערזוכע דער רעגיערונג, איינע פער-שטאָנדיגונג צווישען דען דייטשען אונד טשעכען הערבייצו-פיהרען, ביז נון ניכט פאָן ערפאָלג וואַרען, מאַכט זיך יעטצט איינע בעוועגונג געלטענד, דיא „פערשטאָנדיגונג פאָן פאָלק צו פאָלק“ וויעדער אויפצונעהמען. דער פריעדענסרוף געהט יעטצט צור אַבוועכסלונג זייטענס דער טשעכען אויס. דיעזע שיינען איינגעזעהען צו האבען, דאס עס מיט דעם באָהמישען שטאַאטס-רעכט נאָך זיינע גוטען וועגע האַט, דאס דיא רעגיערונג טראָטץ איהרער בעדראָנגניסס ניכט דאַצו דיא האַנד ביעטען וויל, דען שטאַאטסרעכטליכען געליסטען דער טשעכען צו ליעבע דיא איינהייט דעס רייכעס צו געפאָהרדען, זיא ציעהען עס אלזאָ פאָר, זיך ליעבער מיט דען דייטשען אויסצוגלייכען, אלס איס פאָרטוואָהרענדען אונגניטצעס קאמפּפע איהרע קראַפּ-טע אויפצורייבען. פרייליך פערלאַנגען זיא פאָן דען דייטשען אלס פּרייז דעס פריעדענס דיא אנערקעננונג דעס שטאַאטס-רעכטעס, וואס דיעזע נאַטירליך ניכט צוגעבען וואָללען אונד ווירד עס וואהרשיינליך בייס אלטען בלייבען.

— דיא לאַנדטאַגע זינד נון אַללע וויעדער פערטאַגט וואָרדען. דער ניעדעראָסטערריישע לאַנדטאַג טאַגטע אַם לאָנגסטען אונד ער בעניטצטע אויך זיינע צייט רייכליך, עס וואורדע רעכט פיעל אונד קראַפּטיג איבער דיא יודען גע-שימפּפט, איינינע פאָרלאַגען צו איהרעם אונגונסטען אנגענאָממען, זאָ איבער דיא אויפהעבונג דעס הויזירהאַנדעלס אונד אַנדערע. דער לאַנדמאַרשאַלל האָרטע אַללעס צו אונד שוויעג אונד אלס אַבגעאָרדנעטער דר. אָפּפנער איהן דאַרויף אויפמערק-זאַם מאַכטע, ערווידערטע ער, דאס ער ניכט געהאָרט האבע אונד איס סטענאָגראַפישען פּראָטאָקאָלל נאַכזעהען ווערדע. אויף איינער וויטערען אַנפראַגע אַם נאָכסטען טאַגע ענט-שולדיגטע זיך דער לאַנדמאַרשאַלל, נאָך קיינע צייט געפונדען צו האבען, דאז פּראָטאָקאָלל צו לעזען.... אבער ניכט בלאָס געגען דיא יודען ריכטעטע זיך דיא טהאָטיגקייט דעס לאַנד-טאַגעס, זאָנדערן אויך געגען דיא פרייע שולע. אַבגעאָרדנעטער שטיינער בראַכטע נאָמליך איינען אַנטראַג איין, דיא שולפּפליכט אויף דעם לאַנדע אויף 7 יאהרע הערבאַבצוזעטצען, דען לעהרערן צו געשטאַטטען, דיא שילער קאָרפּערליך צו ציכטיגען או.ז.וו.

— דער לאַנדעסהויפּטמאַנן פאָן גאָרץ, גראַף קאָראַניני, האַט אינפאָלגע איינעס קאָנפליקטעס מיט איינינען אַבגע-אָרדנעטען זיינע דעמיססיאָן איבערריכט.

— געגען דען צייטונגססטעמפּעל אונד קאַלפאָרטאַשע-פערבאָט פאַנדען זאָננטאַג אין פאַסט אַללען גראָססערען שטאָדטען דער מאָנאַרכיע פּראָטעסטפער-זאַממלונגען שטאַטט, דיא פאָן דער סאָציאַליסטישען פּאַרטייא

פֿראַנשטאַלטעט וואורדען. עס איזט מערקווירדיג, דאס אין דיעזען פֿערזאַממלונגען אויך ניכטסאָציאַליסטישע אבגעאָרדנעטע זיך פֿיר דיא אויפֿהעבונג דעם צייטונגססטעמפעלס אויסגעשפראָכען האבען. אללע וועלט איזט אַלזאָ דאַפֿיר, אונד דאָך בעשטעהט דערזעלבע ווייטער.

— אין אונגארן שיינט זיך דיא סיטואַציאָן צו קלאָרען. דער מיניסטער-פראָזידענט באַראָן באַנפֿפֿי האַט מיט דער אָפּפאָזיציאָן קאָמפּראָמיססֿפערהאַנדלונגען איינגעלייטעט, וועלכע באַלד צום אבשלוססע געלאַנגען דירפֿטען. וויא פערלויטעט, זאָלל דיא אָפּפאָזיציאָן געניינגט זיין, דאַז בודשעה-פּראָוויזאָריאום, דאַז אויסגלייכס-פּראָוויזאָריאום אונד דאַז רעקרוטענגעזעטץ צו בעוויללינען, וועגן באַנפֿפֿי פּערזיכערן ווירדע, דעם אָבערסטען געריכטסהאָף דיא ענטשיידונג אין וואַהלאַנגעלעגענהייטען איינצוריימען אונד זיך אים געאייגנעטען מאָמענטע פֿאָן דער רעגיערונג צוריקקצוציעהען. טראָטץ אללעם ווידערשטרעבען שיינט אַלזאָ דאָך באַראָן באַנפֿפֿי דער אָבשטרוקציאָן צום אָפּפֿער צו פֿאַללען.

— דיא פֿאָרבערייטונגען צור פֿריעדענסקאָנפֿערענץ אין פעטערסבורג ווערדען אייפֿריג אים רוססישען מיניסטעריאום דעם אייססערן פֿאָרטגעזעטצט. דיעזעלבע דירפֿטע אים לויפֿע דעם מאָנאַטס מאַרץ שטאַטטפֿינדען.

— אינצווישען איזט דער פּאָליטישע האָריצאָנט ניכטס וועניגער אלס וואָלקענריין אונד דיא אויסזיכטען פֿיר דען וועלטפֿריעדען ניכט בעזאָנדערס גינסטיג. דייטשלאַנד פלאַנט ווידער איינע ערהאָהונג זיינער קריעגסמאַכט. דאַז פֿערהאָלטניסס צווישען ענגלאַנד אונד פֿראַנקרייך איזט אויפֿס אייססערטע געשפאַננט. דיא אַמעריקאַנער בערייטען זיך אויף דען פֿיליפּפינען-אינזעלן צו איינעם קאַמפּפֿע מיט דען איינגעבאָרענען פֿאָר — אונטער זאָלכען אויששפיציען זאָלל דיא אָבריסטונג בעשלאָססען ווערדען! עס מיססטע וואַהרליך איין וואונדער געשעהען, דאַס דעם זאָ וואָרע.

— ענגלאַנד שרייטעט אין זיינעם קאָנפֿליקט מיט פֿראַנקרייך פֿאָן ערפֿאָלג צו ערפֿאָלג. פֿראַנקרייך גיבט איבעראַלל קלייגליך נאָך. נאָך דער ריימונג פֿאַשאָדאַ׳ס האַט עס יעטצט אויף דיא ערווייטערונג דער פֿראַנצאָזישען קאָלאָניע אין שאַנגהאַי (כינאַ), דעם וואונשע ענגלאַנדס געמאָסס, פֿערציכטעט. עס שיינט, דאַס אויך אין דער נייפֿונדלאַנד-פֿראַגע ענגלאַנד זיינען וויללען דורכזעטצען ווירד.

— דיא אַמעריקאַנער שיינען זיך מיט דער אָקקופּירונג דער פֿיליפּפינען-אינזעלן איינער אונאַנגענעהמען אויפֿגאַבע אונטערצאָגען צו האבען. דיא פֿיליפּפינער, וועלכע אימּמער געגען דיא שפּאַניער רעוואָלטירטען, וואָללען זיך יעטצט אויך דען אַמעריקאַנערן ניכט אונטערווערפֿען, זיא וואָללען הערען איהרער זעלבסט זיין. דיא אַמעריקאַנישע רעגיערונג האַט דאָרטהין בערייטס טרופּפען-פֿערשטאָרקונגען דעלעגירט אונד איין שווערער, לאַנגוויעריגער קאַמפּף שטעהט בעפֿאָר. דיא שפּאַניער קאָננטען וועניגסטענס לאַנד אונד לייטע, וואַס בייא דען אַמעריקאַנערן ניכט דער פֿאַלל איזט.

קראָניק.

(קראַקויא.) באַראָנין הירש האַט ווידער איינען גראָססערען בעטראַג פֿיר גאַליציען געשפענדעט. דיא באַראָנין שפּענדעטע נאָמליך דען בעטראַג פֿאָן דרייא מילליאָנען קראָנען, פֿאָן דערען צינזען צור האָלפֿטע דיא שולקינדער דער שטיפֿטונגסשולען געקליידעט אונד בעקאָסטיגט, צור אַנדערען האָלפֿטע ווירטהשאַפֿטס-אונד האַנדווערקסשולען פֿיר אַרמע יידישע מאָדכען עררינכטעט ווערדען זאָללען. דיא ערסטע דיעזער שולען זאָלל אין קאָלאָמעאַ עררינכטעט ווערדען.

(לעמבערג.) דאַז ציאָניסטישע לאַנדעסקאָמיטע פֿיר גאַליציען האַט זיך קירצליך נייא קאָנסטיטואירט. צום פֿאָרזיטצענדען וואורדע ה׳ דר. דאַוויד העשעלעס געוואָהלט, צו דעססען שטעללפֿערטרעטער דר. ברוידע אונד ליפּשיטץ, דר. גאַבעל צום סעקרעטאָר אונד איגנאַטץ רייסס צום קאַססיער. — עס פֿאַללט אַללגעמיין אויף, דאַס אין דיעזעם יאַהרע דיא איבליכע לאַנדעסקאָנפֿערענץ אין לעמבערג ניכט שטאַטטגעפֿונדען האַט. וואָהל פֿאַנד איינע זאָלכע אין סטאַניסלויא אונד קאָלאָמעאַ שטאַטט, אַללײן, עס וואָרע דרינגענד געבאָטען נאַך דעם צווייטען באַזעלער קאָנגרעסס איינע לאַנדעסקאָנפֿערענץ איינצובערופֿען, אום איבער דיא נייא געשאַפֿענע סיטואַציאָן צו בעראַטהען. — ה׳ דר. נאַטאַן בירנבוים טריפֿפֿט דעמנאָכסט היער איין אונד ווירד אַם 15. ד. מ. איינען פֿאָרטראַג איבער דאַז טהעמאַ: „וויא ווירד זיך דער ציאָניזמוס ערפֿיללען?" האַלטען. M.

(לעמבערג.) בייא דער טרויאונג דעם ראַבבינאַטס־קאַנדידאַטען דר. גוטטמאַנן היעלט דער ראַבבינער דר. קאַראָ איינע העבראָאישע רעדע.

(סטריא.) אַם 19. ד. מ. פֿאַנד היער דיא גענעראַלפֿערזאַממלונג דעם היעזיגען פֿעראיינעס „ציון" שטאַטט. עס וואורדען געוואָהלט ה׳ הערמאַנן שאָנפֿעלד צום פֿאָרזיטצענדען, יאָזעף בראַנדמאַרק צו דעססען שטעללפֿערטרעטער, איזראַעל פֿרייוויללינג, קאַססיער, נאָרבערט ענגעלהאַרד אונד נאָרבערט גלאַזבערג סעקרעטאָרע, שלום שטערן, אַדמיניסטראַטאָר, איזאַק וואַלדמאַנן, ביבליאָטהעקאַר אונד יאָזעף מאָלדויער.

(וויען.) דעם ראַבבינער מ. פֿירסט איזט זייטענס דער שטאַטטהאַלטעריא דער אַללערהאָכסטע דאַנק דעם קאיזערס פֿיר דיא האָכסטדעמזעלבען אַנלאָססליך זיינעס יובילאָאומס פֿאָן דען אָסטעררייכישען יודען אין פּאַלאָסטינאַ איבערריייכטען הולדיגונגסאַדרעססע בעקאַננט געגעבען וואָרדען. — דיא פֿאָרבערייטונגען צור גרינדונג רער קאָלאָניאַל־באַנק זינד בערייטס זאָ ווייט געדיעהען, דאַז דיעזעלבע אין דער נאָכסטען צייט אָפֿפֿיציעל געגרינדעט ווערדען דירפֿטע. — אַם 26. ד. מ. ווירד היער דר. מאַקס נאָרדויא איינען פֿאָרטראַג איבער דאַז טהעמאַ: „שטראָמונגען אים יודענטהומע" האַלטען. צווייא טאַגע שפּאָטער ווירד ה׳ בערנאַרד לאַזאַר איינען פֿאָרטראַג אין פֿראַנצאָזישער שפּראַכע האַלטען. — דר. הערצל האַט איין נייעס דראַמאַ „אונזער קאָטהכען" פֿערפֿאַססט. דאַסזעלבע זאָללטע אים האָפֿבורג־טהעאַטער אויפֿגעפֿיהרט ווערדען. אים לעטצטען מאָמענטע פֿערלאַנגטע דיא טהעאַטער־צענזור, דר. הערצעל מאָגע איינינע שטעללען אים 4. אַקטע שטרייכען, דאַ דערזעלבע דיעס אבלעהנטע, קאַנן דאַז שטיקק אים בורגטהעאַטער ניכט מעהר אויפֿגעפֿיהרט ווערדען. דר. הערצל האַט דאַסזעלבע איינער אַנדערען וויענער ביהנע אַנגעבאָטען.

(וויען.) אונזער גלויבענסגענאָססע, דער בעריהמטע מאַלער האָראָוויטץ, האַט דאַז פֿאָם קאיזער בעשטעללטע בילד דער האָכזעליגען קאיזערין עליזאַבעטה פֿערטיג געבראַכט צור האָכסטען צופֿריעדענהייט זיינעס האָהען אויפֿטראַגגעבערס. דאַז בילד איזט דאַז געלונגענסטע פּאָרטראָט איהרער מאַיעסטאָט דער קאיזערין.

(וויען.) אַם 26. ד. מ. פֿייערט דער וואָהלבעקאַננטע העבראָאישע שריפֿטשטעללער ה׳ מרדכי ווייסמאַנן היות (מו״ה) מיט זיינער גאַטטין הי׳ פערל דאַז פֿעסט דער גאָלדענען האָכצייט. אויס דיעזעם אַנלאַססע ווערדען דעמזעלבען זיכערליך אויס אַללען ליטעראַרישען קרייזען גראַטולאַציאָנען צוקאָממען, דענען וויר אויך אונזערע אינניגסטען גליקקווינשע אַנרייהען.

(וויען.) דער ריהמליכסט בעקאַננטע פֿערטהיידיגער דר. מאַקס ניידאַ איזט פֿאָם „קלוב אָסטעררייכישער פֿערטהיידיגער" צום עהרענ־פּראָזידענטען ערנאַננט וואָרדען.

(בודאַפּעסט.) דער היעזיגע קויפֿמאַנן סאַמועל פּאָללאַטשעק וואורדע פֿערגאַנגענען זאַמסטאַג פֿאָן איינעם זיינער געוועזענען בעדיענסטעטען ערמאָרדעט. דער מאָרדער, דער דיא רוכלאָזע טהאַט אויס ראַכגיער פֿעראיבטע, וואורדע פֿערהאַפֿטעט. דערזעלבע בעניטצטע דיא געלעגענהייט, אלס פּאָללאַטשעק גערעדע מיט דעם אַנצינדען דער

גאַזלאַמפּע בעשעפטיגט וואַר, צור אויספיהרונג דעם מאָרדשטרייכעס. פאָללאַטשעק ביססטע אַלזאָ פיר זיינען חלול־שבת זאָפאָרט אַן אָרט אונד שטעללע.

(מונקאַטש.) איין גרויענהאַפטער מאָרד ווארדע היער פער־איבט, דער אַללגעמיין גראָססעס ענטזעטצען עררעגט. דער היעזיגע שניידער לודוויג ווייסס, דער ערנאָהרער איינער גאַנצען פאַמיליע, איזט, אַלס ער זיך נאַכטס פאָם באַהנהאָפע נאָך הויזע בעגאַב, פאָן איינעם זאָלדאַטען איבערפאַללען וואָרדען, דער איהם זיין רייזעגעפּאָקק ענטרייססען וואָללטע. ווייסס זעטצטע זיך צור וועהר, וואָרויף איהן דער זאָלדאַט ערשאָסס.

(דראָהאָביטש.) אם 29. פ. מ. ווארדע היער אין פייערליכער וויזע דאַז פאָן דעם וואָהלטהאָטיגען עהעפּאַאַרע מאָזעס אונד אָטטיליע גאַרטענבערג אויס אַנלאַסס דעם קאיזעריובילאָאומס ערבויטע איזראַ־עליטישע שפיטאַל איינגעווייהט. דער פייער וואָהנטען דיא שפּיטצען דער פּאָליטישען אונד ציווילבעהאָרדען, פערטרעטער אַללער שטאָנדע אונד איין צאַהלרייכעס איללוסטרעס פּובליקום בייא. דאַז שפיטאַל איזט איין שאָנער בויא, דעססען עקקטהירמכען פאָן אַללען שטאַדט־טהיילען אויס געזעהען ווערדען אונד איזט נאַך דען מאָדערנסטען היעגי־ענישען אַנפאָרדערונגען ערבויט. — דער געמיינדעראַטה ערנאַננטע דען ה׳ מאָזעס גאַרטענבערג צום עהרענבירגער דער שטאַדט דראָהאָביטש.

(נייא־סאַנדעץ.) דיא געריכטספערהאַנדלונגען וועגען דער יודענ־עקסצעססע אים פערגאַנגענען זאָממער זינד צו ענדע. אים גאַנצען שטאַנדען 1163 אַנגעקלאַגטע פאָר געריכט, פעראורטהיילט ווארדען 998, היעפאָן 314 צו קערקערשטראַפען.

(בערלין). קאיזער ווילהעלם פערליעה דעם באַראָן אַלפרעד ראָטהשילד אין לאָנדאָן דען פּרייססישען קראָנענאָרדען ערסטער קלאַססע.

(ברעסלויא.) העדר ראַבבינער דר. פינקעל האַט אונלאָנגסט איינען אויפרוף צור עררישטונג העבראָאישער שפּראַכקורזע ערלאַססען. דערזעלבע האַטטע איינען זאָ גראָססען ערפאָלג, דאַס 5 קורזע איינגעריכטעט ווערדען מוססטען. איבער 120 האָרער, דאַרונטער אויך פיעלע דאַמען, נעהמען אַן דענזעלבען טהייל.

(פראַנקפורט.) דיא אויסשטעללונג דער ערצייגניססע יידישער אַקקערבויער אונד האַנדווערקער אין פּאַלאָסטינאַ ערפרייט זיך זייטענס דעם פּובליקומס צאַהלרייכען בעזוכעס. דיא צאַהל דער בעזוכער בע־טראָגט דורכשניטטליך 350 טאָגליך. אַן זאָננטאַגען שטייגט דיעזעלבע ביז 5000.

(מינכען.) דיא רעכטסאַנוואָלטע הערצפעלדער אין אויגסבורג, האַרבורגער אין מינכען אונד מערצבאַדער אין נירנבערג ווארדען צו יוסטיצראָטהען ערנאַננט. צו קאָממערציענראָטהען ווארדען דיא העררען לאָוועזאָהן אין פירטה, גערנגראָס אין נירנבערג אונד קאָהן אין מינכען ערנאַננט.

(ראָם.) דיא טרויריגע לאַגע דער יודען אין אַלגיער שיינט נון אויך דען פּאַפּסט אונאַנגענעהם צו בעריהרען. וויא אויס פערלאָססליכען וואַטיקאַנישען קרייזען בעריכטעט ווירד, דירפטע דער פּאַפּסט דעמ־נאָכסט איינע „ענציקליקא“ (פּאָפּסטליכעס זענדשרייבען) ערלאַססען, אין וועלכער ער דיא יודענהעטצען אין אַלגיער ענטשיעדען פערדאַמ־מען ווירד.

(בריססעל.) היער פערשיעד דער בעריהמטע פּראָפעססאָר דער פּסיכאָלאָגיע דר. גאָטטליעב גלוקע. דערזעלבע וואַר איין טרייער יודע אונד אינטערעססירטע זיך לעבהאַפט פיר אַללעם יידישע.

(פּאַריז.) באַראָן געאָרג מאָנטעפיאָרע, איין גראָססנעפפע דעם זעליגען סיר מאָזעס מאָנטעפיאָרע, האַט זיך מיט דער טאָכטער דעם בעריהמטען בילדהויערס מאַרקוס אַנטאָקאָלסקי פערלאָבט.

(יאססי.) היער פערשיעד דער אַללגעמיין האָכגעשאָטצטע דר. לעאָן ראָזענטהאַל אים אַלטער פאָן 53 יאַהרען. ער וואַר אַרצט דעם אָסטערדייכיש־אונגאַרישען קאָנזולאַטס אונד פּרימאַראַרצט אים היעזיגען איזראַעליטישען שפּיטאַלע.

(לאָנדאָן.) דעם אָבערראַבבינער דר. אַדלער איזט איינע האָהע אויסצייכנונג צו טהייל וואָרדען. דיא אוניווערזיטאָט גלאַזגאָוו האַט דעמזעלבען „אַלס איין צייכען דער האָכאַכטונג פיר איהן אונד דיא יודענשאַפט“ דאַז עהרענדאָקטאָראַט דער רעכטע פערליעהען. דיא פייערליכע פּראָמאָציאָן פינדעט דעמנאָכסט אין גלאַזגאָוו שטאַטט.

(אַלגיער.) דער בירגעמייסטער פאָן אַלגיער, מאַקס רעשי, וועלכער צוערסט פיר איינען מאָנאַט אונד דאַנן פיר דרייא מאָנאַטע פאָן זיינעם אַמטע סוספּענדירט ווארדע, איזט נון וועגען זיינער וויע־דערהאָלטען אויסשרייטונגען געגען דיא יודען זיינער פונקציאָן גאַנ־ץ ענטהאָבען וואָרדען. דער נייע גאָווערנער שיינט מיט דער אונטער־דריקקונג דער היעזיגען אַנטיסעמיטען ענערגיש צו ווערקע צו געהען.

(טוניס.) דער אָבערראַבבינער זאָממטליכער טונעזישער יודענגמיינ־דען, ר׳ אליהו בורגעל, איזט פערשיעדען.

(באָיקאָטטירונג דעם מיניסטערפּראָזידענטען.) אין מעהרערען שטאָדטען דייטשבאָהמענס ווארדע איבער דאַז באָדענבאַכער ביער דער באָיקאָטט פערהאָנגט, נאָמליך דאַס קיין דייטשער דאַסזעלבע טרינקען זאָלל, ווייל דיא דאָרטיגע ברויעריא דעם מיניסטערפּראָזידענטען גראַפען טהון געהאָרט.

(דער אָסטעררייכישע באָטשאַפטס־אַטטאַשעה אין לאָנדאָן גראַף פראַנץ קאַראָלי) האַט זיך אם 6. ד. מ. אין זיינער וואָהנונג ער־שאָססען. דערזעלבע שטאַנד אים 24. לעבענסיאַהרע, ער פעראיבטע דען זעלבסטמאָרד אין דעם גלויבען, אונהיילבאַר קראַנק צו זיין.

(דער רייגעווינן דער אָסטעררייכיש־אונגאַרישען באַנק) אים יאַהרע 1898 בעטראָגט 14 מילליאָנען קראָנען, אום 2' מילליאָנען מעהר אַלס אים פאָריאַהרע. דען אַקציאָנאָרען ווירד איינע דיווידענדע פאָן 88.20 קראָנען אויסבעצאַהלט, געגען 77.20 אים פאָריגען יאַהרע.

(אים גאַנצען בעצירקסגעריכטס־שפּרענגעל לימאַנאָווא) גיבט עס קיינען איינציגען אַדוואָקאַטען. דעמזעלבען געהאָרען איבער 80 אָרטשאַפטען אַן.

(געגען דען בעצירקסהויפּטמאַנן פאָן פּאָדגורזע גראַף סטאַרזינסקי) ווארדע אינפאָלגע אַנגריפפע פאָן סאָציאַליסטישער זייטע איינע דיסציפּלינאַראונטערזוכונג איינגעלייטעט. האָפראַטה הילד אויס לעמבערג ווארדע מיט דער פיהרונג דערזעלבען בעטרויט.

(איינגעשנייטער צוג.) אין דער נאָהע דער שטאַציאָן איגלאָ (אונגאַרן) ווארדע אם 7. ד. מ. איין אייזענבאַהנצוג דורך איינען פורכטבאַרען שנעעשטורם פאָלליג איינגעשנייט אונד קאָננטע צווייא טאַגע לאַנג דיא פאַהרט ניכט פאָרטזעטצען, אָבוואָהל 200 אַרבייטער אַן דער פריימאַכונג דעם צוגעס אונד דער שטרעקקע אַרבייטעטען. אים צוגע בעפאַנדען זיך 40 רייזענדע, דיא אויס דען בענאַכבאַרטען אָרטשאַפטען מיט נאַהרונגסמיטטעלן פערזאָרגט ווארדען.

(צווייא דאַמפפער געזונקען.) דאַז ענגלישע שיפף „ראָסשירע“ שטיעסס אויף דעם וועגע פאָן קאַרדיפף נאָך סט. נאַזאָרע מיט דעם פראַנצאָזישען שיפף „דוגנעשיאו“ אַן דער זידוועסטקיסטע פאָן ענגלאַנד צוזאַממען. ביידע שיפפע זאַנקען, 12 פּערזאָנען ווארדען ערטרונקען.

(פערזוך איינעס מוטטערמאָרדעס.) אין וויען פערזוכטע איינע פרויא איינען מאָבעלפּאַקקער צו פעראַנלאַססען, איהרע אייגענע מוטטער צו טאַדטען. דערזעלבע האָרטע, אַנשיינענד צושטיממענד, אַללע דעט־טאַילס איהרעס רוכלאָזען פּלאַנעס אויס, בעגאַב זיך אָבער דירעקט צור פּאָליצייא אונד ערשטאַטטעטע דיא מעלדונג. דיא אונמענשליכע טאָכטער ווארדע פערהאַפטעט.

(אין דען זאַלצגרובען וויעליטשקאַ׳ס) מוססטען צווייא ריעזיגע קאַממערן וועגען איינשטורצגעפאַהר פערשיטטעט ווערדען, אונד צוואַר דיא טיינהויזערקאַממער, אין וועלכער דיא זאָגענאַננטע האָללענפאַהרט שטאַטטצופינדען פּפלעגט, אונד דיא מיכאַלאָוויצעקאַממער. אָבערהאַלב דיעזער סאַלינענפּאַרטיען זינד דיא קירכע אונד אַנדערע געביידע דער שטאָדט אין געפאַהר.

(בריעפפאסטפערקעהר צו נייאיאהר.) בייא זאממטליכען פאסט־
אמטערן אין וויען אונד אומגעבונג זינד אין דער צייט פאם 28. דע־
צעמבער 1898 ביז איינשליעסליך 2. יאנגער 1899 איבער 26
מילליאנען שטיק בריעפפאסטזענדונגען צור בעהאנדלונג געלאנגט.

(מאקס נארדויא'ס ווערקע.) וויר פערווייזען אונזערע פערעהרטען
לעזער אויף דאז אין אונזערער הייטינגען נוממער (זייטע 13) איינגע־
שאלטעטע אינזעראט דער פירמא ב. עלישער נאכפאלגער אין לייפציג.

קראקויער לאקאל־נאכריכטען.

(נעקראלאג.) זאננטאג דען 8. ד. מ. ווארדע הערר איזאק
נ י י ב ע ר ג ע ר אין פאדגורזע צו גראבע געטראגען, דעססען פערלוסט
ניכט נור פאן זיינער פאמיליע, זאנדערן אויך פאן אללען זיינען פריינדען אונד
בעקאננטען שמערצליך עמפפונדען ווירד. אויך דאז יודענטהום פערלאר
אין איהם איינען אייפריגען בעגייסטערטען אנהאנגער, דעססען הערץ
פיר יידישעס וועזען אונד עכט יידישע טראדיציאן ווארם שלוג. ער
נאהם לעבהאפטעס אינטערעססע אן דער העבונג דעס יודענטהומס
ניכט נור אין דער אייססערן פארם, זאנדערן אויך אין דעססען וועזענט־
ליכעם קערן. אים היעזיגען ליטעראטורפעראיינע „שפת אמת", צו
דעססען פארשטאנד ער איינסט געהערטע, ענטפאלטעטע ער איינע
ערשפריעססליכע ווירקזאמקייט, זיינע פרייע צייט ווידמעטע ער פאסט
אויסשליעססליך דעם פעראיינסאינטערעססע, ער בעפאססטע זיך זא־
וואהל מיט דער פינאנציעללען געבאהרונג אלס אויך מיט דער גיי־
סטיגען העבונג דעס פעראיינעס. ער היעלט דארט בעלעהרענדע פאר־
טראגע אונד ערטהיילטע גימנאזיאלשילערן געדיעגענען העבראישען
אונטערריכט, צייגטע איהנען דיא ליכטזייטען דעס יודענטהומס, אום
איהרע יונגען הערצען פיר דאסזעלבע צו געווינגען. זיין אידעאל, וואַ־
פיר ער שווארמטע, וואר אימער דיא גרינדונג איינער פאלקסביב־
ליאטהעק צור פערברייטונג דעס יידישען וויססענס אין ווייטע פאלקס־
שיכטען. אבער וויא עס דעם געזעטצגעבער מאזעס ניכט געגאננט וואר,
דאז ציעל זיינער ווינשע — דאז געלאבטע לאנד — צו בעטרעטען אונד
ער אן דער שוועללע דעסזעלבען פאן דיעזעם לעבען אבבערופען ווארדע,
זא שלאסס אויך איזאק נייבערגער זיינע אויגען פיר אימער, אהנע
דאז אביעקט זיינער הייססעסטען ווינשע — דיא דער פערווירקליכונג
ענטגעגענגרייפענדע ביבליאטהעק, צו זעהען. אלס שרייבער דיעזער
ציילען איהן אין דער לעטצטען צייט אן זיינעם שמערצענסרייכען
קראנקענלאגער בעזוכטע אונד איהם ערצאהלטע, דאס איינע ביב־
ליאטהעק אין דער גרינדונג בעגריפפען זייא, אטהמעטע ער פראה אויף
אונד מיט איינעם נאך אבען געוועגדעטען בליקקע זאגטע ער לויט:
„גאטט זייא דאנק, איך מאכטע עס דאך נאך ערלעבען אונד דיעזע
ביבליאטהעק בעניטצען." עס קלאנג דיעזער וועהמוטספאלל אויסגע־
שפראכענע וואונש וויא דאז פלעהען מאזעס: „אעברה נא ואראה
את הארץ הטובה, ההר הטוב הזה", לאסס מיך דאך יענעס געלאבטע
לאנד בעטרעטען, יענע האהע דעם גייסטיגען אויפשוואונגעס דורך דיא
וויססענשאפט. אבער אים ראטהשלוססע גאטטעס וואר עס אנדערס
בעשלאססען. עס ווארדע איהם אבער דאז בעססערע לאז צו טהייל,
אין דען האהערן רעגיאנען דיא זעליגקייט צו געניעססען: „עלה ראש
הפסגה". שטייגע פאן דעם יאממערטהאלע דיעזער וועלט אין דיא
גייסטיגע האהע, ערהעבע דיך אויף דען זעלישען שווינגען צור עוויגען
וואננע דער זעליגקייט. זא מאגע ער זאנפט רוהען אים שאטטען דעס
אללגיטיגען. תהי נפשו צרורה בצרור החיים! L. B.

(געגען דען צייטונגסשטעמפעל). אם 8. ד. מ. אום 4 אוהר
נאכמיטטאגס פאנד היער אים „האטעל ראיאל" איינע פאן דען סאציאל־
דעמאקראטען פעראנשטאלטעטע פ א ל ק ס פ ע ר ז א מ מ ל ו נ ג
שטאטט, מיט דער טאגעסארדנונג: „וועג מיט דעם צייטונגסשטעמפעל
אונד דעם קאלפארטאשע־פערבאט". דער פערזאממלונג, וועלכע צירקא
2 שטונדען דויערטע, וואהנטען איבער דרייא טויזענד פערזאנען בייא
אונד נאהם דיעזעלבע איינען רוהיגען פערלויף. דאז רעפעראט היעלט
רייכסראטהסאבגעארדנעטער אינגאניער ד א ש י נ ס ק י, אלס קארעפערענט
שפראך שריפטזעטצער לעאן מ י ש א ל ע ק. דיא פערזאממלונג פאס־
סטע איינע רעזאלוציאן, אין וועלכער דיא זאפארטיגע אויפהעבונג דעס
צייטונגסשטעמפעלס אונד דעם קאלפארטאשעפערבאטעס געפארדערט
וויורד.—אהנליכע פערזאממלונגען פאנדען אם זעלבען טאגע אין פאסט
אללען גראססערען שטאדטען אסטעררייכס שטאטט.

(פארטייא־טאג.) פאריגען פרייטאג אונד זאמסטאג פאנד היער
אים „האטעל ראיאל" דער דיעסיאהריגע פארטייטאג דער גאליציישען
סאציאלדעמאקראטען שטאטט.

(שפענדע.) דיא גיטערפערוואלטונג פאן ק ר ז ע ש א וו י צ ע
שפענדעטע פיר דיא ארמען דער שטאדט קראקויא 500 צ ע נ ט נ ע ר
ק א ה ל ע ן.

פאלעטאן.

נאך ציון.

ערצאהלונג פאן מ. ד. ב ר א נ ד ש ט א ט ט ע ר.

(1. פארטזעצונג.) *).

II.

זאוואהל נאטאן ס א ל א מ א נ ד ע ר אלס אויך אדעלע
ח א פ פערבראכטען דיא פאלגענדע נאכט רוהיג אונד אונגע־
שטארט. סאלאמאנדער טריימטע ניכט פאן זיינער ערסטען
פרויא אונד אויך ר' קלמן שטעון, געזעגנעטען אנדענקעס, פער־
ליעס דאז פאראדיעז ניכט, אום אדעלע מיט זיינער אייפערזוכט
צו פערפאלגען. — אם נאכסטען מארגען קעהרטע סאלאמאנדער
נאך לעמבערג צוריקק, פאלל גוטער האפפנונג, דאס ער איינע
לעבענסגעפאהרטין געפונדען האט, דיא צוואר וועניג פערשטאנד,
דאגעגען אבער רעכט פיעל געלד בעזיטצט; אדעלע וויעדער־
אום בעטראכטעטע זיך אים שפיעגעל אונד פאנד, דאס זיא
הייטע מיט צעהן יאהרע יינגער צו זיין שיינט אלס געסטערן
צור זעלבען צייט, דאס זיא דעמנאך ווירדיג זייא, דיא גאטטין
דעס מאננעס צו ווערדען, דער דיעזעס גראססע וואונדער
פאללבראכט האט.

אמאר קאם אלזא זיינער אויפגאבע געוויססענהאפט נאך,
דאז איבריגע פאללבראכטען נון זיינע העלפערסהעלפער, דיא
הייראטהספערמיטטלער אין .B אונד לעמבערג. נאך פערלויף
אייניגער מאנאטע ווארד דיא וויטווע ר' קלמן שמעון'ס צור
מאדאמע סאלאמאנדער אונד איבערזיעדעלטע נאך לעמבערג,
איהרער טאכטער אונד איהרעם שוויעגערזאהנע צום טראטץ,
וועלכען דיא וויעדערפערהייראטהונג דער מוטטער ניכט אנגע־
נעהם וואר, דא זיא אום איהר געלד בעזארגט ווארען; צום
ארגער אללער פראממען יודען אונד יידינגען אין .B, וועלכע
עס גאר ניכט פערצייהען קאננטען, דאס דיא טאכטער איינעס
זא פראממען רעכטגלייביגען יודען, וויא עס אדעלע'ס פאטער
וואר, איינען „דייטש" מיט ראזירטעם בארט הייראטהען זאלל,
דער גאנץ דעם מאטעריאליזמוס הינגעגעבען איזט אונד דעססען
געזיכטסציגע ניכט דאז גערינגסטע פאן זיינער יידישען אב־
קונפט פעראטהען; צום ארגער איהרער ליעבען פערוואנדטען
אונד פריינדינגען, דערען נייד אויפס האכסטע געשטאכעלט
וואר, דאס אדעל ר' קלמן שמעון'ס איינע באנקיערס-גאטטין
ווארדע. בלאס איהר אונפערהייראטהעטער זאהן ווידערשטרעב־
טע אויסנאהמסווייזע דיעסמאל איהרעם הערצענסוואונשע ניכט.
איהם וואר דער אויפענטהאלט אין .B צואווידער אונד ער

*) נייאיינטרעטענדע אבאננענטען ערהאלטען אויף פערלאנגען דיא
ערסטען פארטזעטצונגען ג ר א ט י ס נאכגעליעפערט.

האָפֿטע אין לעמבערג אין אירגענד איינעם האנדעלסהויזע איינע אנשטעללונג צו פֿינדען, דעסהאלב פֿאָלגטע ער מיט גאנצעם הערצען זיינער מוטטער אינס שטיעפֿפֿאָטערליכע הויז.

אלישע — זאָ היעסס דערזעלבע — „שטאנד אונגעפֿאָהר אים אלטער פֿאָן 17 יאהרען, וואר פֿאָן שאָנעם אייססערען אונד אנמוטהיגער האלטונג. גלייך אללען זיינען אלטערס- אונד שטאנדעסגענאָססען אייגנעטע ער זיך אים „חדר" עטוואס תלמוד אונד יידישעם וויססען אן, לערנטע אבער אויך עטוואס העבראָאיש אונד דיא לאנדעסשפּראכע בייא איינעם לעהרער, וויא עס בייא אללען „רייכען קינדערן" גאליציישער יודען איבליך. נאך דעם אבלעבען זיינעם פֿאטערס וואר ער נון זיך זעלבסט איבערלאססען; ער קעהרטע דעם „חדר" אונד אללעם דאָרט ערלערנטען דען ריקקען אונד בעגאָנן פֿיעל צו לעזען, פֿאָרציגליך ווערקע דער נייען העבראָאישען ליטעראטור, וועלכע ער בעזאָנדערס ליעבטע; ער לאז אללעס, וואס איהם צור האנד קאָם, אָהנע וואהל, אָהנע אונטערשיעד צווישען גוטעם אונד שלעכטעם. ער וואר זיין אייגענער הערר" אונד טהאט אללעם נאך בעליעבען, פֿערקעהרטע אין דען קרייזען דער זאָגענאנגטען „אססימילאטאָרישען פֿאָרטשריטטלער", דיא אָהנע פלאן אונד ציעל פֿאָרטשרייטען אונד לאָנגסט דיא גרענצע, דיא דאז יודענטהום זעטצטע, איבערשריטטען האבען; ער צאָהלטע זיך אבער אויך צו דען „נאציאָנאלען פֿאָרטשריטטלערן", וועלכע זיך טרייטמערייען הינגעבען אונד גלויבען, מיט דעם לעזען אייניגער העבראָאישער צייטשריפֿטען איהרער נאציאָנאלען פפליכט געניגע געטהאן צו האבען אונד ניכטס מעהר צו טהון ברויכען — ער וואר אויף דיעזער וויזע איין געבילדעטער יונגע, געבילדעט אָהנע וויססען, אָהנע צוועקק אונד אָהנע ציעל, ער דענקטע ניע איבער זיינע צוקונפֿט נאך, קאם ניע מיט זיך אינס ריינע אונד וואוססטע זעלבסט ניכט, וואס ער אייגענטליך זייא אונד וואס ער אנשטרעבע.

אלס נון דיא „אקאדעמישע יוגענד", זיינער שוועסטער וועגען, זיין עלטערליכעס הויז צו בעזוכען בעגאנן, דא בליקקטע ער צו איהנען מיט בעוואונדערונג אויף, זיא אום איהר פֿיעלזייטיגעס אונד רייכהאלטיגעס וויססען בעניידענד. מיט זיינעם שוואגער שטאנד ער יעדאָך שטעטס אויף געשפאננטעם פֿוססע, איהן קאָננטע ער, וועגען זיינער איינבילדונג אונד זיינעס האגעשטאָלצעס, פֿאָם ערסטען מאָמענטע אן ניכט ליידען, עס קאם אָפֿט צו צאנקערייען מיט שוועסטער אונד שוואגער, וואָבייא גאר מאנכמאל אויך דיא מוטטער אין מיטליידענשאפֿט געצאָגען ווארדע. דאדורך ווארדע איהם דער אויפֿענטהאלט צו הויזע אונליידליך געמאכט. אלישע בעגאנן דאמאלס פֿיעל נאכצודענקען אונד פֿאססטע פֿערשיעדענע פלאָנע: אינס גימנאזיאום איינצוטרעטען; איינע האנדעלסשולע צו בעזוכען; זיך נאך דייטשלאנד, אמעריקא, ארגענטיניען צו בעגעבען, צואווײלען ווארדע אויך פֿאלאָסטינא אין ערוואָגונג געצאָגען או.ז.וו. אלל דיעזע פלאָנע צערראננען יעדאָך וויא זייפֿענבלאזען, אינס גימנאזיאום איינצוטרעטען וואר ער שאָן צו אלט; איהן איינע האנדעלסשולע בעזוכען צו לאססען, וואר דיא מוטטער ענטשיעדען אבגענייגט; זיך אין דיא פֿרעמדע צו בעגעבען, דאצו פֿעהלטע עס איהם אן מוטה אונד ענערגיע — אונד זאָ גינג ער מיססיג העראום, שטעטס פֿערביטטערט אונד מיססגעשטיממט, זיך זעלבסט צור לאסט פֿאללענד.

פֿריידיגען הערצענס פֿאָלגטע ער נון זיינער מוטטער נאך לעמבערג, אין דער האָפֿפֿנונג, אים געשעפֿטע זיינעם שטיעפֿפֿאטערס אירגענד איינע בעשעפֿטיגונג צו פֿינדען. דיעזע ערוואַרטונג איזט צוואר פֿאָרלייפֿיג ניכט אין ערפֿיללונג געגאנגען, דענן סאלאמאנדער וואָללטע איהם צונאָכסט קיינען צוטריטט אין זיין געשעפֿט געוואָהרען, ביז.... דאריבער עבען זינד פֿערשיעדענע וועריזאָנען אין אומלויף, סאלאמאנדער זעלבסט זאגטע: ביז ער דיא געוויססהייט ערלאנגט האבען ווירד, דאס ער ווירקליך היעצו געאייגנעט זייא; פֿאָן אנדערער זייטע אבער ווירד בעהויפטעט: ביז סאלאמאנדער מיט דעם געלדע זיינער צווייטען פֿרויא זיין אין דיא בריכע געהענדעס געשעפֿט וויעדער הערריכטען ווירד — פֿאָראויסגעזעטצט, דאס אדעלע ניכט פֿריהער אללעס ערפֿאהרע אונד זיך דאצו בעקוועמע, איהר געלד אָהנעווייטערס הערצוגעבען. — אללײן, האט אויך אלישע אים הויזע זיינעס שטיעפֿפֿאטערס ניכט דאז געפֿונדען, וואס ער זוכטע אונד ערוואַרטעטע, טראף ער הינגעגען עטוואס, וואס איהן איבערראשטע — ער פֿאנד אין דיעזעם ראבעננעסט איין צארטעס טייבכען, אין דיעזער העללע איינען ענגעל, אים הויזע סאלאמאנדערס דעססען טאָכטער ל ו י ר א.

(פֿאָרטזעטצונג פֿאָלגט.)

דיא צאָהנע אונד איהרע בעהאנדלונג.

(פֿאָרטזעטצונג).

אין דיעזעם שטאדיאום מוסס דיא בעהאנדלונג פֿאָרנעהמליך דאראויף געריכטעט זיין, דיא ענטציענדונג צו בעקאָמפּפֿען אונד דען בלוטאנדראנג נאך דעם ערקראנקטען אָרגאנע צו מינדערן.

דא דיא לעבענספֿאָהיגקייט איינעם זאָ צארטען קאָרפּערטהיילעס וויא דאז צאהנפֿלייש אייססערסט שוואך איזט, זאָ איזט איינע אנדויערנדע היילונג אויסגעשלאָססען; דאך קאנן מאן זיך וואָהל אויף אייניגע צייט רוהע פֿערשאפֿפֿען, ווענן מען דען צאהן מיט איינעם שטיקקכען וואטטע, וועלכעס אום דאז ענדע איינעם דיננעם שטיקקכען האָלצעס געוויקקעלט אונד אין לויא־ווארמעם וואססער געטויכט וואָרדען איזט, רייניגט, אלסדאנן איין שטיקקכען געווירצנעלקע, אין הייססעם וואססער אויפֿגעווייכט אונד צערקוועטשט, פֿאָרזיכטיג אין דען צאהן איינפֿיהרט אונד מיט וואטטע צודעקקט: היערויף לאססען דיא שמערצען געוואָהנליך באלד נאך, וועניגסטענס פֿיר קורצע צייט.

איבערלאָססט מאן אבער דען פֿערלויף דער קראנקהייט זיך זעלבסט, זאָ שטירבט נאך וויעדערהאָלטען אנפֿאָללען דער נערוו אב אונד מאן מערקט דאנן פֿיר לאָנגערע צייט ניכטס אויססערגעוואָהנליכעס מעהר, אָדער דיא קראנקהייט געהט אין איינע ענטציענדונג דער צאהנוואורצעלהויט איבער. דיעזער צושטאנד ביעטעט נון איין גרונדפֿערשיעדענעס קראנקהייטסבילד אונד ערפֿאָרדערט דעמענטשפּרעכענד אויך איינע אנדערע בעהאנדלונג. ווענן בייא דער ענטציענדונג דעם צאהנפֿליישעס דער צאהן בייא בעריהרונג מיט קאלטען שטאָפֿפֿען אייססערסט עמפּפֿינדליך וואר, זאָ פֿערטראָגט ער זיא היער אָהנע ווייטערעס. וואָהרענד דאָרט דיא שמערצען פֿאָן איינעם האָכגראדיג ענטציענדעטען צאהנפֿלייש אויסגעהען, זאָ ליעגט היער דיא אורזאכע אין דער וואורצעלהויט, דיא שטארק ענטציענדעט איזט. — דיא ענטציענדונג בילדעט זיך אלזאָ, וויא ערוואָהנט, נאכדעם דער נערוו אבגעשטאָרבען איזט: דיא פֿויליגע מאססע אונד דיא פֿאָן איהר אויפֿשטייגענדען גאזע באהנען זיך אלסדאנן איינען וועג דורך דיא וואורצעלשפּיטצע אונד היער פֿינדעט איינע ענטציענדונג דער וואורצעלהויט שטאטט. צוערסט בעגיננט דיעזעלבע אנצושוועללען אונד העבט דען צאהן איין וועניג אויס זיינעם פֿאכע עמפּאָר. היערין ליעגט איין כאראקטעריסטישעס צייכען פֿיר דיעזע קראנקהייט.

ביז צו דיעזעם פּונקטע זינד קאלטע אויסשפּילונגען, איינע האלבע שטונדע פֿאָרטגעזעטצט, זעהר ווירקזאם. צו פֿערמיידען זינד ערהיטצענדע שפּייזען אונד געטראָנקע; נאכטס לאגערע מאן דען קאָפּף האָך אונד ליעבער אויף איין ראָססהאאר־קיססען אלס אויף פֿעדערן. האט זיך בערייטס פֿיעבער איינגעשטעללט אונד איינע געשוואולסט געבילדעט, דאנן ווענדע מאן אנשטאטט קאלטער אויסשפּילונגען זאָלכע פֿאָן רעכט הייססער מילך מיט צוקקער אן; דיעזעס בעשלייניגט דיא אייטערבילדונג אונד ערלייכטערט דיא שמערצהאַפֿטע שפּאננונג דער שליימהויט. צור קיהלונג דעם בלוטעס איזט אלס געטראנק לימאנאדע צו עמפּפֿעהלען.

(פֿאָרטזעטצונג פֿאָלגט.)

ביי בעשטעללונגען דער היער אינזערירטען געגענשטענדע ביטטען וויר, זיך אויף דיא „יידישע פאלקס־שטיממע" צו בערופען.

איינע ציערדע פיר יעדעס יידישע הויז!

נור 2 קראנען אדער פראַנקס 2.25 !

1 בילד פראֶזידיאום דעם צווייטען ציאָניסטען־קאָנגרעססעס אין באזעל 1 בילד קאפיטען דרייפוס	גראָססע 53 צמט. האָך
1 בילד באראָנין קלארא הירש 1 בילד קלאגעמויער פאָן יערוזאלעם (כותל מערבי)	39 צמט. ברייט

זעממטליכע 4 בילדער נור 2 קראנען אדער פראנקס 2.25 !

פערזאנדט געגען איינזענדונג דעם בעטראגעס, אויך אין בריעפמארקען, אָדער געגען נאכנאהמע.

פאָן דער האהען ק. ק. שטאטטהאלטערייא קאָנצעסיאָנירטער בילדערפערלאג

ISIDOR KNOPF

Wien II/3, Brigittenauerlände 10.

עכט **נייא זילבער** דויערהאפט

ווען נור געגענשטענדע פאן דויערהאפטעס **נייא זילבער** קויפען וויל, ווענדע זיך מיט אנגאבע דירעקט אן דיא זייט 1870 וועלטבעקאנטע פירמא

E. KAPELUSZ, Krakau.

דיעזע פירמא איזט אין קוואליטעט, סאלידיטעט, אונד בילליגע פרייזע לייסטונגספעהיגער אלס יעדע אנדערע פאבריקען. א. צ. 1 פאאר לייכטער 40 צמ״ט האך 8 פל. — 34 צמ״ט 4.75 פל.— 32 צמ״ט 4.10 פל. אונד 27 צמ״ט 3.75 פל. — פערשיעדענע פאססאנען אונד גראווירונגען. גאבעל, מעססער, לעפעל 65 קר. פער שטיק. (הדס) בשמים ביקסע פאן 80 ביז 1.80 — קידוש בעכער 1.20 — מנורות פיר חנוכה פערגאלדעט פאן 4 ביז 15 פל. — כתר לס״ת פראכטפאלל פערגאלדעט 15 פל. — עץ החיים 14 פל. — יד מיט קעטטע 2.50 פל. — דיא פרייזע זינד אב קראקויא פאבריק אדער לאגער, דיא פירמא פיהרט אויס יעדען אויפטראג פר. נאכנאהמע. — אויך אן פריוואט קונדען ווירד אללעס עקספעדירט, אומגעהענד. — אילליסטרירטע פרייזקוראנטע נור אן גראסיסטען אונד ווידערפערקייפער.

Bücherkrach!

Unterzeichnete Buchhandlung versendet eine **compl. Hausbibliothek** die in keinem Hause fehlen sollte, bestehend aus **40 Werke** im Ladenpreise von fl. 22.— für **blos fl 3 75.**

Sämmtliche Bücher sind complett, neu und in jeder Hinsicht tadellos.

5 Bd. Zola's weltberühmte Romane. — Darunter: Nana, Um eine Liebesnacht, In provenzalischer Glut.
1 Neuester Briefsteller sammt Wörterbuch. Handbuch f. d. Geschäfts-, Privat- u. Comptoir-Gebrauch.
1 Der gute Ton od. Bildung macht fein.
1 Rosegger s. Lebens und Charakter-Skizze.
1 Saphir. „O diese Weiber!“ Illustr.
1 Dreyfuss u. Zola Die weltgeschichtliche moderne Prozessreihe Frankreichs in objectiver Darstellung v. Major Ernesti
1 Paul de Kock. Compl. Rom.
1 Knigge.
1 Der Declamator. Auswahl der erprobtesten u. gediegendst. Vorträge.
1 Buch der schönsten Stammbuchverse.
1 Alex. Dumas Sohn. Der Fall Clemenceau. Denkschrift des Angeklagten Soeben ersch.
2 Bd. Baronin Létang. „Alme“. Roman. 323 S. stark.
1 Lenkei-Wallesz. Das vergnügte Budapest. Führer durch die nächtl. Residenz in Wort u. Bild. 241 S. stark.
1 Grosses ägyptisches Traumbuch. 144 S. stark. Illustr.
1 Prof. Falb. „Wann geht die Welt unter?“ Humor. polit. Prophezeiungen Illustr.
1 Die fürstl. Nachtwandlerin od. zwischen Himmel u. Erde.
1 Der Bergwerkssträfling od. zwei Jahre in den Silberminen Sibiriens. Naturgetreu geschildert v. J. Dimidow.
1 Guy de Maupassant. Compl. Rom.
1 Schenks Theorie.
1 Itzig Veitels Reiseabenteuer. Erzählung v. E. v. Nord.
1 Erzähl. aus Casanova's Memoiren.
1 Sacher Masoch. Compl. Rom.
1 Petöfi. Lebensgeschichte einer Gefallenen. Hochinteressant!
1 Majssim u. Schnokes. Schnurren u. Anekdoten. 108 S. Illustr.
1 Blick in die enthüllte Zukunft.
1 Leo Tolstoi. Compl. Rom.
1 Fischer. Buch der Novellen und Erzählungen. Illustr.
1 Alex. Dumas Sohn. Compl. Roman.
1 Klaus. Schatten im Glück. Original-Roman. Illustr.
1 Grosser Bilder-Kalender f. d. Gemeinjahr 1899.
1 Kattner. In den Tod gejagt. Erzähl.
1 Bilz. Unsere Gesundheit u. das neue Heilverfahren. Illustr.
1 Herzog. Die Ehe der Tragödie. Rom. a. d. Ung. Illustr.
1 Der „Schelm“. Heitere Blätter.
1 Dr. L. Petri. Der Vielwisser. Neuestes Auskunftslexikon u. Fremdwörterb.

Da der Vorrath nur kurze Zeit reichen dürfte, versäume niemand, diese wertvolle Bibliothek sich baldmöglichst anzuschaffen. Versandt innerhalb Österreich-Ungarn und Deutschland nur gegen Voreinsendung des Betrages von fl. 3.75. — Ausland geg. Voreinsendung. — Zu beziehen einzig und allein durch die

Verlags- u. Exportbuchhandlung Weingarten Mór, Budapest

Kerepesi-ut. 57.

דיא ערסטע קראקויער

דאמפף־זעלכווארען כשר & סאלאמי־פאבריק כשר

דעם

A. S. SPIRA in KRAKAU

Krakauergasse 6

עמפפיעהלט פארציגליכסטע זעלכווארען וויא ברוסט, שינקען, צונגען, סאלאמי קראקויער פאלנישע ווארשט, קרענווירשטעל, סערפילאט, פראנקפורטער א. ז. וו.

☞ צו דען אללערמעססיגסטען פרייזען ☜

פרייזקוראנטע אונד הכשרים מבד״צ דק״ק קראקא יע״א ומהרב הה״ג דק״ק פאדגורזע יע״א אויף פערלאנגען גראטיס אונד פראנקא.

אויפטראָגע פאָן דער פראווינץ ווערדען ז[illegible]רט בעסטענס ערלעדיגט.

צוגלייך עמפפיעהלט דיא ערסטע גאליצישע

מעטהברויערייא

דעם

A. S. SPIRA in Podgórze b. Krakau

פיינסטען געלאגערטען מעטה אין אללען סארטען צו זעהר בילליגען פרייזען. אויפטראָגע ביז 4 ליטר ווערדען אין בלעכפלאשען פר. פאסט אויסגעפיהרט.

פרייזקוראנטע גראטיס אונד פראנקא.

Rumburger Schürzenindustrie!

Grösste und billigste Erzeugung in Oesterreich-Ungarn, liefert pr. Nachnahme (an mir bekannte Kunden ohne) 40 Façons Kinder- u. Frauenschürzen, erstere von 6 bis 40 kr., letztere von 10 bis 50 kr., schwarze Cloth 20 kr. bis fl. 1.50, Träger gross von 50 kr., Jacken 45 kr., Hemden 45 kr.. Röcke 50 kr. Nichtpassendes zurück. Mustersendung franco u. 5%, beträgt ca. 8—10 fl. **JULIUS LEDERER, RUMBURG.**

מאָזעס פראָנקעל

שטעפפדעקקען־ערצייגער

ווין,	קראקויא,
II. קאסטעלעצגאססע 25,	סטראדאם 10.

עמפפיעהלט זיין רייכאססאָרטירטעס לאגער אללערהאנד שטעפפדעקקען, אין געשמאקקפאָללסטער אויספיהרונג צו דען בילליגסטען פרייזען.

ציטהערשפּיעלער

ערהאַלטען 2 ציטהערשטיקקע גראַטיס אונד קאַטאלאָג בייא

J. NEUKIRCHNER, Görkau (Böhmen).

Subagenten

werden zum Verkaufe des weltbekannten **„Russischen Sparcaffees“** für alle grösseren Städte aufgenommen.

General-Agentur: **Ad. Menasché, Krakau.**

In dem Verlage von **M. Breitenstein,** Wien IX, Währingerstrasse 5 sind erschienen und daselbst sowie durch jede andere Buchhandlung zu beziehen:

Herzl Theodor. Der Judenstaat, 4. Auflage, 60 kr.

Güdemann Dr. M., Oberrabbiner. Nationaljudenthum, 2. Auflage, 60 kr.

Friedländer M. Das Judenthum in der vorchristlichen griechischen Zeit, 75 kr.

Goldschmied, Rabbiner Dr. L., Modernes Judenthum, 60 kr.

Weissberg M. Die neuhebräische Aufklärungsliteratur in Galizien, 1 fl.

Kiesler Dr. Heinrich. Judenthum und moderner Zionismus, 30 kr.

Templer Bernhard. Die Unsterblichkeitslehre bei den jüdischen Philosophen des Mittelalters, 1 fl 50 kr.

Acten und Gutachten über den Talmud im Processe Rohling-Bloch, 3 fl.

S. SCHMIDT

KRAKAU
Sławkowska 31.

NIEDERLAGE VON SÄMMTLICHEN
GASGLÜHLICHT-ARTIKELN
WIE GAS-, SPIRITUS- UND NAPHTA-LAMPEN.
NÄHMASCHINEN, FAHRRÄDER,
KINDER-TRICYKLES
UND BESTANDTHEILE FÜR NÄHMASCHINEN
UND BICYKLES ETC.

רוססישע טהעע-האנדלונג

דעס

B. HEILPERN in KRAKAU,

Grodgasse 29

עמפפיהלט דעם נעעהרטען פובליקום דעססען טהעע, וועלכער אין אֶסטערריך-אונגארן זייט דעם יאהרע 1893 דען רוף דעם אללערבעסטען אונד בילליגסטען אונטער אַללען טהעעסאָרטען זיך ערוואָרבען האט, צו פֿאָלגענדען פרייזען:

נר.	,1	,2	,4	,6	7
אַ רובעל	3,00	2,40	2,00	1,60	1,20
פֿיר פֿל.	3,00	2,40	2,00	1,60	1,20

פֿיר 1 רוסס. פפֿונד אין $^1/_{32}$ $^1/_{16}$ $^1/_8$ $^1/_4$ $^1/_2$ $^1/_1$

פפֿינדיגער פאקעטע געפאקט.

פֿערנער כינעזישען טהעע רוססישער גאטטונגען אין אָריגינאַלקיסטען אונד קלײנערע קוואַנטיטעטען פרייזווירדיג.

ווידערפֿערקייפֿער ערהאַלטען ראַבאט. אויסוואֶרטיגע אויפֿטראָגע איבער 2 קילאָ געגען קאססאַ פֿ ר אַ נ ק אָ (אָהנע ראַבאַט).

צום שוטצע געגען נאַכאַהמונג ווירד ערזוכט, אויף אָבענשטעהענדער געריכטליכער שוטצמאַרקע דער „סירענע", וואָמיט יעדעס פאָקכען פֿערזעהען איזט, גענויא צו אַכטען.

Redegewandte

HERREN,

die Acquisitionstalent im Versicherungswesen

besitzen, ledig, mosaisch, cautionsfähig, werden behufs Uebernahme einer bestehenden, gut eingeführten **General-Agentur** in einem grösseren Orte **Galiziens** mit gutem Einkommen gesucht. — Offerte unter Chiffre

A. B. Krakau, poste restante.

D. Ohrenstein & M. Zeltner

Krakau, Stradom 10.

REICHHALTIGES LAGER

sämmtlicher Sorten **Leinwande, Baumwollwaaren, Tischzeuge, Bett- u. Tischdecken, Vorhänge, schwarze Seidenstoffe, Atlasse, Seiden, Sammte**

und aller anderen Artikel

für Heiraths-Ausstattungen

Verkauf: **En gros u. en detail**

zu fixen Fabrikspreisen.

Das Erste Herren-Kleider-Geschäft

CH. FELDMANN

Krakau, Allerheiligenplatz

empfiehlt sich einem geehrten Publicum.

JÓZEF FEIL

ZEGARMISTRZ

Kraków, Grodzka 60

poleca

bogato zaopatrzony skład

ZEGARÓW i ZEGARKÓW

różnego rodzaju

jakoteż

wyrobów jubilerskich

po najtańszych cenach.

Przyjmuje wszelkie reperacye pod sumienną gwarancyą.

Herausgeber und verantwortlicher Redacteur **Jonas Kreppel**. Druck von Josef Fischer in Krakau.